

Šarv. auto kuopos basketbolininkai.

Virš. J. Balčiūno foto.

Politikos apžvalga.

Išrinktas naujas Klaipėdos seimelis. Gegužės mėn. 4 d. buvo Klaipėdos krašto seimelio rinkimai. Kaip ir iki šiol, rinkimus laimėjo vokiečių partijos. Jos surinko 53.765 balsus, o lietuvininkų partijos — tik 11.963 bal. Todėl lietuviai šiame seimelyje, kaip ir aname, turės tik penkis atstovus — Bruvelaitį, Štatkų, Pranaitį, Borchertą ir Lėkšą. Vokiečių tautininkų partijos turės 19 atstovų, socialdemokratai — 2 ir komunistai — 3. Vokiečių atstovų sąrašė randame „gryniausius vokiečius“: Žygaudą, Joniški, Butgeraitį, Vaškį, Kilių, Bertulaitį, Domašiu, Šernių, Puodžių Reklį ir k.

Šie rinkimai pasižymėjo ypatinga agitacija. Vokiečiai pavartojo visas priemones, darė įvairių įvairiausių provokacijų. Patys mušė, patys rėkė. Vadinamosios signatarų valstybės, žinoma, Vokietijai reikalaujant, įteikė mūsų vyriausybei reikalavimus neskriausti vokiečių, o tuo tarpu tariami nuskriaustieji šaudė, mušė ir koliajo lietuvius. Vokietijos spauda, radio ir visokeriopa parama taip pat daug nulėmė. Aišku, tokiose aplinkybėse vokiečiai turėjo laimėti, nes Klaipėdos krašto lietuvių kilnesnieji jausmai, žmoniškumas ir tautiškumas jau užslopinti. Kiek jų paviršutinė išvaizda lietuviška, tiek jų siela vokiška. Pinigas ir jėga — jų viešpačiai. Ir jiems jie ištikimai tarnauja.

Vokietijos spauda dėl Klaipėdos seimelio rinkimų vaisių džiūgauja ir laukia bylos laimėjimo Haagos teisme. Hitlerininkai net reikalauja, kad pasirašiusios Klaipėdos konvencija valstybės tuojuo darytų Klaipėdos krašte plebiscitą (gyventojų atsilaukimą). Tačiau jų džiūgavimas per ankstyvas. Ateitis parodys, kas laimės — tiesa ar jėga.

Užmuštas Prancūzų prezidentas Paul Doumer. Gegužės 6 d. Paryžiu, lankant spaudos parodą, buvo keliais revolverio šūviais sunkiai sužeistas Prancūzijos respublikos prezidentas. Kitą dieną anksti rytą mirė. Pasikėsintojas yra rusas emigrantas, gydytojas.

Lietuvoj sužinojus šią Prancūzijos nelaimę, mūsų Respublikos Prezidentas A. Smetona ir užsienių reikalų ministeris dr. Zaunius pareiškė prancūzams savo ir lietuvių tautos vardu užuojautą. Prie mūsų įžymesnių valdžios įstaigų, Karo muziejaus ir kt. buvo pusiau nuleistos vėliavos, kaip gedulo pareiškimas.

Svarbūs nusiginklavimo konferencijos nutarimai. Kaip žinoma, dabar posėdžiauja nusiginklavimo konferencijos atskiros komisijos. Dėl kiekvienos ginklų rūšies ten beveik yra atskira komisija. Laivyno komisijoj buvo aptartas reikalas ar laivai yra puolamasis ginklas ar ne. Didžiųjų jūrų valstybių (Anglijos, Amerikos ir Japonijos) atstovai pareiškė, kad laivynas yra tik gynimosi ginklas, tačiau Olandijos atstovas (Olandija yra nuo senų laikų jūrų valstybė ir net dabar turi kolonijų) prieš tai protestavo ir pareiškė, kad laivynas gali būti ir geras puolimo ginklas. Jo nuomonė buvo įtraukta į pranešimą vyriausiai komisijai. Tai yra labai reikšmingas faktas, nes minėtomis didžiulėms valstybėms laivynas kaip tik sudaro stipriausią karo jėgą.

Vėliau, kai priėjo prie lėktuvinių laivų, vėl Amerikos atstovas pasisakė, kad tai nėra puolamasis ginklas (Amerika turi daug tokių laivų), tačiau kitų valstybių atstovai su juo nuomone nesutiko ir lėktuviniai laivai buvo priskaityti prie puolamųjų ginklų rūšies.

Taip pat posėdžiavo aviacijos komisija, kuri suskirstė lėktuvus į prekybos ir karo. Prancūzijos atstovas buvo pasiūles kontroliuoti ir prekybos lėktuvus (tokių daugiausia turi Vokietija), bet Vokietijos atstovui pareiškus protestą, komisija tai nepriėmė.

Tautų Sąjungos nutarimas Šanchajaus reikalu. Pagaliau Tautų Sąjungos komisija visais balsais (be japonų atstovo) priėmė rezoliuciją apie Šanchajaus karo paliaubų derybas. Šioji rezoliucija buvo priimta ir Tautų S-gos pilnatis. Ir čia rezoliucija buvo priimta visais balsais (be japonų atstovo). Vis dėlto japonų atstovas pareiškė, kad ir japonai stengsis susitarti Šanchajaus reikalu. Kol kas derybos tesiamos ir manoma, kad pasibaigs taika, nes ir japonams jau nusibodo karas.

Japonijos kariuomenės Mandžūrijoj skalčius vis didėja. Pastebima, kad ne tik kiniečiai, bet ir japonai nepatenkinti

nauja valstybe Mandžūrijoj. Japonija vis siūnia ten kariuomenės dalis ir Kinijos vyriausybė duoda traukinius jas gabenti į Mandžūriją. Mat, prieš bendrą priešą dirba iš vieno. Pasak japonų, ta kariuomenė siūnčiama į Mandžūriją kovoti su banditizmu, bet niekam dabar nepaslaptis, kad tai yra nukreipta prieš naują Mandžūrijos valstybę. Pagal Tautų Sąjungos paskirtos Mandžūrijoj komisijos pranešimą dabar Mandžūrijoj yra apie 220.000 Japonijos karių ir apie 100.000 Kinijos. Tuo tarpu nauja Mandžūrijos vyriausybė turi tikrai apie 80.000 karių. Tie kariūnai iš pradžių buvo išmokyti ir ginkluoti pačių japonų, kad jie kovotų prieš kiniečius, bet dabar jie kovoja ir prieš japonus. Tuo būdu japonai patys išaugino sau priešą. Bendrai tos trys kariuomenės nuolat tarp savęs kovoja. Nesunku suprasti, kokia dabar ten yra tvarka.

Vokiečiai siekia Versalės sutarties karo nuostatų pakeitimo. Vokiečių ministeris pirmininkas, kalbėdamas su anglų ir Amerikos ministrais pirmininkais, pareiškė pageidavimą, kad leistų Vokietijai turėti sunkių artilerijos pabūklų, jei nusiginklavimo konferencija juos neuždraus. Užtat vokiečiai nori atsisakyti nuo pusės savo kavalerijos. Taip pat vokiečiai nori, kad leistų prailginti Vokietijoj karo tarnybos laiką. Mat, Ženevoj kalba apie nusiginklavimą, bet sakoma, kad pirmučiausia reikia apsiginkluoti ir tik tuomet reikalauti nusiginklavimo. Vokiečiai, palyginant su kitomis valstybėmis, yra mažai ginkluoti, nes po didžiojo karo jos ginkluotos jėgos yra kontroliuojamos.

Turkijos draugingumas su Sovietų Rusija vis stiprėja. Sąryšy su Turkijos ministerių atsilankymu Maskvoj ir Leningrade, politiniuose sluoksniuose kalbama apie šių valstybių glaudesnį bendradarbiavimą užsienių politikos srityje. Prancūzų spauda praneša apie tai, kad Sovietų Rusijos ir Turkijos generaliniai štabai nutarė, kilus karui, veikti bendrai ir padėti kita kita, jei viena jų bus netikėtai užpulta. Kalbama, kad per paskutinį Turkijos ministerių atsilankymą Rusijoj minimas susitarimas esąs galutinai patvirtintas.

„Kosmopolis“ („Viso pasaulio miestas“).

Uelsas apie nusiginklavimą.

Herbertas Uelsas, „Pasaulių karas“ (yra išversta lietuvių kalbon) ir „Kai miegas nubus“ autorius, paskelbė anglų spaudoje labai reikšmingą straipsnį, pavadintą „Kosmopolis“. Jame rašytojas nepaprastu jam pesimistiniu tonu kalba apie nusiginklavimo galimumus ir apie Tautų Sąjungos vaidmenį tautų gyvenime.

Uelsas neneigia, kad visi kvietimai visuotinei taikai visai nuoširdūs: jeigu karą būtų galima panaikinti paprastu balsavimu, atitinkama rezoliucija būtų žmonijos priimta didelė balsų dauguma. Nelaimė, vienu gerų norų nepakanka: viso pasaulio taika gali būti užtikrinta tik centralinės valdžios, kuri turėtų reikalingų jėgų visiškai išnaikinti ginkluoto susidūrimo bandymus tautų ir rasų tarpe.

Tačiau, čia prasideda prieštaravimas, kurio veidmainiškai nenori matyti visų kraštų pacifistai. Negalimas dalykas, anot Uelso, būti drauge sąžiningu patriotu ir visuotinės taikos šalininku: nė viena valstybė niekuomet nesutiks, kad jos tautinė vėliava priklausytų kokio nors tarptautinio kolektyvo.

Uelsas netiki tarptautinių nusiginklavimo paktų tikrumu. Jie gali, geriausiu atveju, nutolinti karą ir ilgiau pratęsti jį. Paskutiniu atveju nuo jų bus daugiau blogo, negu naudos.

Tyrinėdamas apie karo panaikinimą iš biologinio atžvilgio, Uelsas prieina išvados, kad permanentinės taikos būklė priešinga visiems gamtos dėsniams. Jeigu žmogus nori prieš tuos dėsnius sukilti, jis turi paimti sau naujas pareigas. Karas laikas nuo laiko išnaikina žmonią ir pratuština vietą ant žemės naujoms kartoms. Ta prasme jis yra žmonijos augimo reguliuotoju ir jį pašalinus žemės kamuoly pasireikštų perdidelis apgyvendinimas, jeigu žmonią nepradės griežto vaikų gimimo kontroliavimo.

Tačiau iki to momento, kada žmonės supras tą tiesą, dar labai toli. Uelsas mano, kad „Kosmopolis“ — ne utopija, ir vis dėlto, „būtų svajonė manyti, kad dabartiniu metu žmonią būtų pakeliui į naująjį miestą“.

Leldžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius plk. Itn. Kuizinas.

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsienv, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIV metai

Kaunas, 1932 m. gegužės 12 d.

Nr. 20 (676)

Tėvynės laisvė — mūsų laimė

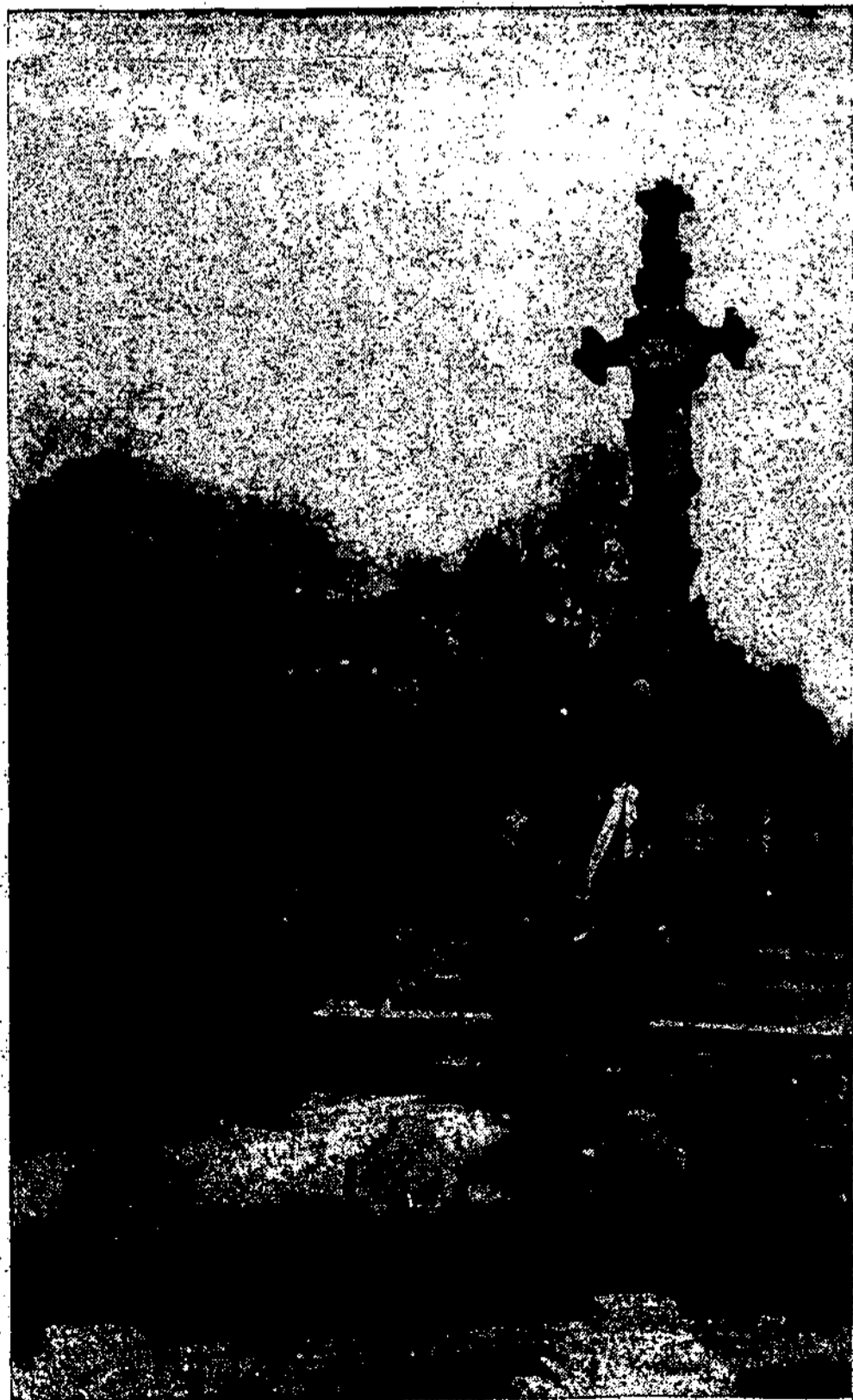
Toks šūkis puošia savanorių kūrėjų sąjungos vėliavas. Jis primena savanoriams kūrėjams, kad mūsų laimė yra ne asmens reikaluose, bet krašto, valstybės. Be to, jis dar primena, kad mūsų žygiai dar nebaigti, nes kol kas neviša tėvynė yra laisva. Juk mūsų sentėvių sostas, Vilnius, ir trečdalis Lietuvos žemių dar tebėra priešų pavergta. Dar reikia atvaduoti. Visa tai savanoriai kūrėjai prisimena per savo iškilmes, šventes ir sueigas.

Viena ypatingiausių savanorių kūrėjų dienų yra gegužės 11 d. — metinė savanorių kūrėjų šventė. Jeigu ši diena išpuola darbo diena, tai pačios iškilmės keliamos į pirmąjį šventadienį.

Šiomet tokia diena išpuola gegužės 15 d. Tą dieną visoj Lietuvoj savanoriai kūrėjai iškilmingai švęs savo antrąją metinę šventę. Tik nuo praeitų metų jie tokias šventes pradėjo švęsti.

Respublikos Prezidentas A. Smetona ir Arkivyskupas Pr. Karevičius 1919 m. lanko sužeistus tėvynės gynėjus

Kareivio Prano Eimučio Kauno skyriaus savanoriai kūrėjai prie žuvusių už tėvynę paminklo Kauno kat. kapinėse (per savo metinę šventę vainiko uždėjimo metu)

Gegužės 11 d. nėra paprasta diena. Ji savanoriams kūrėjams yra atmintina. 1919 m. gegužės 11 d., akivaizdoj savo vyriausybės, svetimų kraštų atstovų ir tautos, prieš kryžių ir aukurą iškilmingai pirmą kartą prisiekė geriau mirti negu priešui vergauti. Prisiekė ištikimai tarnauti savo tėvynei ir ją ginti, nesigailint nei savo gyvybės, nei savo sveikatos. Ir tą priesaiką jie ištikimai ištesėjo. Tos priesaikos jie ir šiandien neužmiršta. Lyg pabrėždami, kad savo priesaikai jie pasiliko amžinai ištikimi, priesaikos dieną — gegužės 11 d. — pasirinko savo metinę šventę. Kasmet ji primena, kad turime nenutolti nuo savo priesaikos, būti tėvynei ištikimi ir visad pasiryžę ginti tėvynės laisvę, garbę ir nepriklausomybę.

Mūsų Respublikos Prezidentas A. Smetona, kuris ir 1919 m. gegužės 11 d. matė savanorių kūrėjų pasiryžimą, jautė jų dvasią, džiaugsmus ir kentėjimus, kuris tuomet priėmė jų pirmąjį paradą ir sveikino juos, atsiminęs aną garbingą dieną ir sveikindamas pirmos savanorių kūrėjų šventės progą (1931 m.) savanorius kūrėjus pabrėžė, kad savanoriai, tikėdami gražią savo tėvynės ateitį, ištikimai atliko savo pareigas. Todėl linkėjo, kad ir šiandien jie būtų vieningi ir liktų pavyzdžiu mūsų jaunosioms kartoms, kad jos, sekdamos savanorius kūrėjus, tvirtai stovėtų savo priesaikos žodyje tėvynei.

Reikėtų sudaryti savanorių kūrėjų albumus

Rodos, jau praėjusių metų Alytaus skyriaus visuotiniam savanorių kūrėjų suvažiavime buvo iškeltas reikalas, kad visi skyriaus nariai atsiųstų savo fotografijas (pageidaujama iš 1918—1920 m. laikų) skyriaus albumui sudaryti, kuris ne tiek dabar, kiek ateičiai turėtų didelės reikšmės.

Šis sumanymas reikėtų kuo greičiau įvykdyti, nes metai po metų savanorių eilės vis retėja. Dabar dar nevelu ir galima būtų tokias fotografijas surinkti. Jei savanorių dauguma, 1918—1920 m. būdami fronte, neturėjo progos jų įsigyti, tai tą galima būtų ir dabar atlikti.

Bet čia tuo reikalu, mano supratimu, turėtų susirūpinti ir pati sąjungos centro valdyba, kuri turėtų visus savo skyrius prie tokio darbo paraginti, kad skyriai neatidėliojant pradėtų rinkti savo narių fotografijas ir kitas kovos laikų nuotraukas. Tai padaryti yra visai lengva. Tuo labiau, kad ir išlaidų nedaug reikėtų. Fotografijas visi savanoriai mielai sutiks atsiųsti.

Fotografijos albume turėtų būti tvarkingai sudėtos pagal narių knygos numeraciją. Todėl, reikalui esant, galima būtų greitai apie vieną ar kitą savanorių surasti reikiamas žinias, kur narių knygoje yra surašyta gana plačiai. Tuo būdu ant fotografijos būtų užrašyta pagal narių knygą tik eilės nr., savanorio pavardė, vardas, stojimo į savanorių eilės data ir laipsnis. Be to, galima būtų dar parašyti trumpai iš Lietuvos nepriklausomybės kovų atsiminimus, kokius nors šūkius ir pan.

Tiesa, kiek anksčiau panašiai toks reikalas per visuotinį savanorių atstovų suvažiavimą Kaune buvo jau iškeltas, bet ten, rodos, buvo pageidauta, kad visų savanorių fotografijas laikytų Karo muziejuje. Aš manyčiau, kad, atsižvelgiant į dabartinę Karo muziejaus patalpą, kur viskas ir taip jau kimšte sukimšta, savanorių albumus laikinai reikėtų laikyti skyrių valdyboms pas save. O tik vėliau minimus

Mes, savanoriai kūrėjai, šiandien esame išsisklaidę po įvairius Lietuvos kampus ir tik retai susirenkame į krūvą. Kasmet, susirinkę, pastebime jau retėjančias savo eiles. Vienas po kito mūsų draugų jau nueina pas tuos... kurie nebegrižo iš garbingų kovos laukų. Išeidami iš eilių, neturime nusinešti tai, ką turime palikti kartų kartoms, būtent, 1918—1920 m. kariškos ir patriotiškos dvasios, geležinio pasiryžimo ir pasiaukojimo tėvynei. Mūsų metinės šventės, visi darbai ir žodžiai turi prie to prisidėti. Turime palikti ateičiai, ką turėjome ir jautėme 1918—1920 m., nes tik tėvynės laisvė yra mūsų laimė. *St.*

Savanorių kūrėjų metinė šventė

Kaune bus švenčiama gegužės 15 d. Savanoriai kūrėjai renkasi prie sąjungos būstinės (Kęstučio g-vė 38 nr.) 10 val. Pamaldos 11 val. Po pamaldų, 12,30 val., eis prie Karo muziejaus uždėti vainiką ant žuvusių už tėvynę paminklo. 13,30 val. eis į dr. V. Kudirkos pradžios mokyklos salę iškilmingam posėdžiui. Iškilmėse dalyvauti savanoriai kūrėjai renkasi su turimais ordinais, kryžiais ir medaliais. Iš ryto 7 val. prie savo gyvenamų namų iškelia tautines vėliavas.

albumus galima būtų padėti amžinai naujai pastatytuose Vytauto Didžiojo muziejaus rūmuose.

Savanoris kūrėjas J. A.

Redakcijos prierasas. Ir šiemet savanorių kūrėjų atstovų suvažiavime šis reikalas buvo iškeltas ir užprotokoluotas. Todėl, žinoma, bus pradėta šis tas tuo reikalu dirbti. Centro valdyboje jau yra panašus albumas, į kurį renkamos fotografijos iš savanorių kūrėjų gyvenimo. Atskirų asmenų fotografijas rinkti, žinoma, yra skyrių reikalas, o centras renka tik bendras, ir jų jau daug turi.

Planą, kaip reiktų albumuose sutvarkyti fotografijas, žinoma, išsiuntinės skyriams centro valdyba. Be to, ne su visomis autorius mintimis galima sutikti. Narių knygoje, nors yra ir būtiniausios žinios apie savanorius kūrėjus, bet jau ne taip jos plačios.

Mokytojų kursai — stovykla

Skautybės grūdas, įbiręs į Lietuvos jaunimą prieš 15 metų, kas kartas daugiau ir daugiau išskleidžia vešlių gražių daigų. Nuo pirmųjų jos augimo dienų, pradžioje mažiau, o paskui ir daugiau, ėmė domėtis ne tik jaunuoliai, bet ir suaugusieji. Dabartiniu metu Skautų Sąjungoje galime matyti įvairiausio amžiaus ir profesijų žmonių, dirbančių aktyvų skautišką darbą.

Skautybe ypač ėmė domėtis mokytojai. Ir tas labai natūralu: mokytojai — auklėtojai, pedagogai, o skautybė — auklėjimo ir auklėjimosi sistema. Be to, skautybe yra persiėmusių daug moksleivių ir jų auklėtinių. Todėl jau praėjusių metų vasarą tuo tikslu buvo surengti pirmieji mokytojų kursai — stovykla.

Atjausdamas šį svarbų reikalą, Vyr. Skautų Štabas ir šią vasarą, liepos m. 4 — 14 d. d. imamai, rengia pradžios, vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų mokytojų kursus — stovyklas. Vyrų stovykla numatyta Kleboniškių pušyne, moterų — Aukštosios Panemunės pušyne (abi paliai Kauną). Kursininkai bus suskirstyti į draugoves taip, kad į vienas įeis vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų mokytojai ir jiems bus dėstoma teorija ir praktika tų dalykų, kurie reikalingi skautų darbe, o į kitas draugoves įeis pradžios mokyklų mokytojai, kuriems į darbo programą įeis jaunųjų skautų — vilkiukų ir paukštyčių darbai. Tuo būdu norima šiek tiek parengti vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų skautų draugovėms reikalingų, nors bendruosius skautystės darbo dėsnius pažįstančių, globėjų, vadų ir pradžios mokykloms — vilkiukų ir paukštyčių draugovių draugininkų.

Už maistą ir gyvenimą stovykloje kursininkai sumoka po 35 lt. Nori į kursus vykti, mokytojai atsiunčia savo pareiškimus Vyr. Skautų Štabui, o kursų vadovybė suinteresuotiems išsiųs anketą ir smulkesnių informacijų.

Į kursus bus priimtas ribotas skaičius asmenų.

A. Ž.

Kaip aš sutikau pirmus Lietuvos kareivius

Grižę iš užsiėmimų ginčijosi, šautuvus valydami, keletas naujokų. Juozas Drimba įrodinėjo, kad Lietuvai kareiviai nereikalingi, nes vis tiek lietuvių esą ne daug ir nieko nepadarys prieš dideles valstybes. Vieni jam priešinosi, kiti pritarė, tretį vėl sau juokėsi iš jo ir vadino „filosofu“. Jų tarpe buvo ir Juozas Laurutis, buvęs šaulys, pasižymėjęs kariuomenėj savo sąžiningumu ir stropumu. Pasiklausęs jų kalbos, jis sako: „Paklauskite, vyrai! Mes dabar truputį pavargstam, bedarydami „gulk“, „kelk“ ir kitas mankštas, bet negalim sakyti, kad tas nereikalinga ir sunku, nes ne tiek žmonės vargo matė, valdant mūsų kraštą svetimiams, ir tie, kurie mus išgelbėjo. Ir kaip džiaugėsi gyventojai, pamatę pirmą Lietuvos kareivį!... Jei jūs norėtumėt, aš galėčiau iš savo gyvenimo jums papasakoti, kaip aš sutikau pirmus Lietuvos kareivius.

— Gerai, gerai, norim, pasakok, — pasigirdo keletas balsų, — laiko, kol šautuvus išvalysim, lig sočiai.

— Gera kai kada ir rimtesnių dalykų pasiklaudyti, ne vien tik blevyzgų, — pridūrė Mikas Kuprys.

Juozas pradėjo:

„Jūs jau, manau, esate girdėję, kad vokiečių dalis, kai jiems kitos valstybės liepė iš Lietuvos išsikraustyti, apsimetė bermontininkais ir pasiliko čia žmonių plėsti ir ponauti. Dažnai vakarais mūsų kaimo seniukai susieidavo pas mus ir kalbėdavo, kad esanti jau Lietuvos kariuomenė (ne veltui ir iš mūsų keletas vyrų išėjo savanoriais), kad kažin kur kariaujanti, bet vargu ar ji ką galėsianti padaryti prieš vokiečius, nes jų tokia daugybė Lietuvoj, o mūsų...“

Aš jau tada lankiau pradžios mokyklą ir tekdavo išgirsti, kad Lietuva senovėj buvo didelė ir galinga. Kaip skaudu man būdavo išgirsti seniukų žodžius: „lietuviai nieko nepadarys“!...

Dar vokiečių okupacijos laikais laikėm porą gerų arklių, kuriuos įvairiausiais būdais teko saugoti nuo mobilizacijų, kurios gana dažnai būdavo. Tų arklių vietoj tėvelis kaip nors iš kitur parsivesdavo ir išstatydavo tokius, kurie būdavo „išbrokyti“. O kad, žmonėms apskundus, kartais atvykę vokiečiai laukuose jų nerastų, tekdavo man pačiam kur nors miške, neprieinamoj vietoj, su jais išstovėti visą dieną ir raminti, kad kartais nesužvengtų.

Pagaliau beliko tik bermontininkai. Žmonės jų kitaip nevadindavo kaip tik plėšikais, nes vokiečių okupacijos laikais, nors ir buvo atimama, bet buvo laikytasi šios tokios tvarkos, o bermontininkai, kur jau užsukdavo, tai viską, kas jiems patikdavo, susikraudavo į vežimus, pasikinkydavo arklius ir išvažiuodavo, palikdami savo jau primuštus arklius, kurie dažniausiai po kelių dienų padvėsdavo.

Artinosi išsivadavimo valanda. Bermontininkai daug kur mūsų jaunos kariuomenės buvo sumušti. Pasirodo, mūsų kariuomenė nebuvo tokia silpna, kaip seneliai manė. Bermontininkai jau pradėjo nešdintis į savo „Vaterland“. Jie išvažiuodami stengėsi kuo daugiau prisiplėsti. Nors žmonės kalbėjo, kad per sieną jie nieko negalį persivežti, bet, matyt, nebuvo kam tą sieną saugoti, kol jos nepasiekė Lietuvos kareivis. Pradėjo judėti ir mūsų apylinkė. Ne vienam, jau buvo girdėti, atėmė kiaules, arklius, ir k., ir išvažiavo.

Tėvelis, nujausdamas, kad ir iš mums gretimo dvaro šiandien ar ryt jau jie turės išsikraustyti, nes girdėjom, kad artinasi mūsų kariuomenė, sako man: „Tu, Juozuk, turėsi šiandien važiuoti pas Dovydaitį.“ Tai buvo žmogus, kuris gyveno neprieinamam vieniemy tarp pelkių, į kurį kelias buvo tik vietos gyventojams žinomas. Todėl buvo saugi vieta nuo vokiečių apsilankymų. Nuo mūsų 9—10 km. Aš buvau dar tik devynerių metų, todėl toks uždavinys man buvo ne taip lengva atlikti. Bet žinodamas, kad tik tuo būdu galiu gerai arklius apsaugoti, paslėpiau savo kelionės baimę prieš tėvelį. Tuo pačiu tikslu jau su tėveliu buvau buvęs pas Dovydaitį, todėl tėvelis, palydėjęs mane 4—5 km. ir nurodęs kelią palaukėmis ir pamiškėmis, grįžo atgal.

Nuvažiavau. Pasirodo, tuo pačiu tikslu buvo suvažiavę ir daugiau iš gretimų kaimų. Vietos maža. Dovydaitis pyksta, ypač kad jam dar reikia man padėti, nes aš, toks „vyras“, nelabai susivaldau su arkliais. Todėl kitą dieną pradėjau žvalgytis, ar nepamatysiu ateinančio tėvelio, nes jis buvo liepęs negrįžti tol, kol jis pats neateis ar per kitus nepranešias. Taip man belaukiant praėjo trys dienos.

Vieną rytą gretimųjų kaimų vyrai buvo sugrižę namo ir, sužinoję, kad jau bermontininkų nėra, išvažiavo namo. Palikau aš vienas. Dovydaičiai pyksta,

Gusarų pulko jaunų kareivių priesaika: (kairėj) katalikų tikybos; (dešinėj) stačiatikių.

Vyr. pusk. K. Ripskio foto.

kad aš pasilieku, ir sako: „Jei kiti išvažiavo, tai ir pas jus jau nėra vokiečių; ir tu gali važiuoti.“ Man buvo labai nemalonu važiuoti namo, negavus jokio pranešimo. Artinosi vakaras. Mąstau, gal ir nepraneša, kad jau vakaras, o atideda rytojui, bet man jau baisiai įkyrėjo ilgiau bebūti, nes varyte buvau varomas namo. Vargais negalais pasikinkiau arklius ir išvažiavau.

Buvo vėlaus rudens vakaras. Truputį pasnigę. Ir temstant gerai mačiau kelią, o be to, į namus arkliai ir patys labai gerai ėjo. Buvo labai nejauku: o gal kaip tik pas mus bermontininkai, nes mano namai buvo daug toliau į besitraukiančių bermontininkų pusę negu kitų išvažiavusių. Visai sutemo, kada pakluonėmis privažiavau prie jaujos. Sustojau už jaujos ir išėjau pasižiūrėti, ar kartais nieko nėra kieme. Nieko nematyti. Einu toliau ir susitinku tėvelį, kuris, baigęs ruoštis apie gyvulius, ėjo kluono vartų užkelti. Iš viso supratau blogai padaręs. „Kaip tu čia atsiradai?“ — paklausė. „Parvažiavau“, sakau, „ten jau...“ „O tai tau! Ar aš tau nesakiau, kada turėsi parvažiuoti?“ — supyko tėvelis. Pradėjau verksti, kad taip padariau ir pasakiau, kaip buvo. Tėvelis tęsė toliau: „Taip, arti jų jau nėra, ir jie išvažiavo, o pas mus dvare paliko patys biauriausi plėšikai, kurie, gal būt, šianakt kraustysis. Kaip tik į nagus velniams!“ Gailėjaus nelaiku grįžęs, bet ir pas Dovydaičius grįžti labai nenorėjau, ypač naktį: kaip beprisibelsi nuvažiavęs. Tėvelis pagalvojęs sako: „Na, tai tiek! Eik tuoj gulti, truputį numigsi, o aš naktį prikelsiu, ir turėsi su arkliais joti į mišką.“

Nors naktį ir lauk išėiti vienas bijodavau, bet dabar — radus kokią nors išėitį, kad tik ne pas Dovydaitį — man atrodė nebaisu.

Atsiguliau ir užmigau. Jutau kaip tėvelis, prigesinęs šviesą, atsigulė greta manęs.

Staiga kažin kas subeldė į langą. Tėvelis šoko iš lovos. Už lango pasirodė kareivių būrelis. Vokiečiai, kas gi daugiau, — maniau: dabar jau mano mylimi arkleliai žuvę! Bet greit, kol tėvelis su jais šnekėjo, apsirengiau ir, apsimesdamas einęs „lauk“, skubėjau į tvartus. O jei spėsiu išjoti iš tvarto į kluoną, tai jau tada spėsiu ir į mišką.

Praeidamas girdžiu žodžius: „Tai čia, tamsta sakai, vokiečių nėra.“ „Nėra“, išgirdau tėvelio balsą, „tik anam dvare jų yra nemaža prisirinkę“, — parodė tėvelis ranka, „bet jūsų tiek maža — nieko jiems nepadarysite.“ „Tik sakyk, kur jie yra, o mes mokėsime, kaip su jais apsieiti“, — griežtai atsakė vyresnysis.

Supratau, kas jie... — ir džiaugsmo ašaros pasirodė akyse. Skubėjau arčiau jų pažiūrėti, bet nespėjau. Paspaudė pentiniais arklius ir išnyko tamsumoje, tik arklių kojų bildesys buvo girdėtis.

Pribėgau prie tėvelio. — „Tai kur tu skubi apsirengęs?“ — paklausė. Pasipasakojau. Apkabino mane ir pabučiavo į kaktą. Pajutau kaip pora karštų tėvelio ašarų užtiško man ant veido. „Nedaug mūsų nabagų buvo, bet vis dėlto bermontininkus nugalėjo“ — skamba man ligi šiol tėvelio žodžiai.

Visi kareiviai klausėsi, ir Juozas Drimba nesiginčijo daugiau, kad mums kareiviai nereikalingi ir nieko per karą negalės atlikti.

Pr. G.

Pirmas laiškas iš kariuomenės

Nors tik savaitė praėjo nuo mano išvažiavimo iš namų, tačiau jau daug ką patyriau. Turiu pranešti, kad mama be reikalo mane išlydėdama liūdėjo. Čia visai padoru ir tvarkinga ir visai be reikalo Uosių Jurgis visaip mane gąsdino. Žinoma, pradžioje liūdna atsiskyrus nuo draugų, tėvų ir kaimynų, bet kai apsiprasiu ir namo važiuoti nenorėsiu. Aš jau iš pirmų dienų patikau viršilai, kuris pažiūrėjęs į mane nusi juokė ir pasakė: „Matyt, kad šauliu buvai, nes batai nuvalyti ir diržas suveržtas kaip reikia“. Po šių žodžių, lyg sviestu būtų patepęs mane ir aš dar aukščiau galvą pakėlęs žiūrėjau jam į akis. Man pradeda aiškėti, kodėl mūsų būrio vadas Strimas kiekvieną kartą taip daug ir uoliai aiškino statutus ir mokino rikiuotės. Čia beveik tas pats mokoma, todėl buvusiems šauliams vieni juokai statutai bei rikiuotė. Liūdna žiūrėti į mūsų kaimyną Beržinį, kaip jam nesiseka rikiuotėje. Dabar jis suprato savo klaidą ir manęs manda-

Puošlia savo rajoną.

Virš. J. Balčiūno foto.

giai atsiprašė, kad iš manęs juokdavosi, kai aš eidavau sekmadieniais klausyti pamokų į būrio aikštę. Kai gausim šautuvus, bus įdomiau, o kiti bijo jo ir jau iš anksto manęs prašė, kad parodyčiau, kaip su juo elgtis. O mane tai džiugina, nes šaulių būry geriausiai mokėjau šautuvo dalis pažinti. O kai kulkosvaidžius atneš, tai kitiems tikrai galva susisuks, o aš ir čia būsiu žinovas. Žodžiu, labai esu patenkintas buvęs šauliu ir savo vadui ilgai būsiu dėkingas. Tėve, sutikęs vadą, padėkok mano vardu.

Manau stoti į mokomą kuopą. O baigęs... grandinis iš karto! Tuomet ir aš, grįžęs, galėsiu šauliams aiškinti apie įvairias gudrybes, kaip aiškino man ats. grand. Pupa.

Netrukus vakarinis patikrinimas, todėl pirmą laišką baigiu. Kai prisirinks naujienu, tai vėl parašysiu, o parvažiavęs atostogų daug ko pats jums papasakosiu.

Lieku sveikas ir linksmas Jūsų sūnus Simas.

V. J.

Puolamoji aviacija

Pulko vora skubiai žygiuoja keliu. Tolumoje gaudžia dusli kanonada. Tai artilerija atlieka paruošiamąjį puolimo darbą; ardo prieš spygliuotos vielos kliūtis. Pulkas skuba į priešakines pozicijas, kad ryt, auštant, imtų išeities ribą ir kartu su kitomis dalimis pultų per praardytus artilerijos ir tankų spragas ir užimtų įtvirtintas prieš pozicijas.

„Lėktuvas!“ — sušuko oro sekėjas.

Trimitininkas trimituoja pavojaus ženklą. Žmonės greit pasitraukia iš kelio ir slenka prisidengę, nors ir mažiausiu medžių ir krūmų šešėliu. Lėktuvas, apsukęs ties vora, nuskrenda. Pulkas, susitvarkęs, vėl ramiai žygiuoja pirmyn.

Tik staiga iš už artimo miško, lyg vanagai, pasirodė skridę rikiuotėj lėktuvai. Ant išsisklaidžiusio pulko pasipylė bombos. Priešlėktuviniai kulkosvaidžiai vos suskumba pradėti šaudymą, kai jau lėktuvai dingsta tolumoje. Po dviejų valandų lėktuvai puolimą pakartojo. Išvadoje — pulkas smarkiai nukenčia ir jau nebegali pulti.

Kažin kur nuošaly, viename gretimame bare, po sėkmingos atakos tankai susispietė, laukdami naujų uždavinių tolimesniam veikimui. Oro žvalgas pasekė susirinkimo vietą. Po šio netikėtai virš jų pasirodė lėktuvai ir bombų skeveldrų kruša pasipylė iš plieninių mašinų.

Naikintuvų eskadrilės aerodromas. Lėktuvai tik ką grįžę iš fronto. Nuvargę lakūnai ir mechanikai apžiūri lėktuvų motorus ir ruošia kitam skridimui. Aviacijos štabe verda smarkus darbas. Nagrinėjami uždaviniai kitai dienai. Staiga pasigirsta oro pavojaus signalai ir nesuskubo dar nutilti aliarmuojančios sirenos balsas, kai iš dangaus pasipylė metalinės „dovanos“. Po minutės oro priešas dingo už gretimo kaimo trobesių. Nebyliais šio užpuolimo liudininkais liko trys sudaužyti lėktuvai, išardytas anгарas ir išraustas bombomis aerodromas. Kitos dienos numatytas darbas sutrukdytas. Reikia išlyginti aerodromą ir sutvarkyti lėktuvus. Brangus karo meto laikas gaišinamas.

Taip dirba puolamoji aviacija. Kaip plėšrusis paukštis staiga puola savo grobį, taip ir puolimo — aviacija, netikėtai pasirodžiusi, atakuoja iš mažiausios aukštumos įvairiausių dydžių bombomis, kulkosvaidžių ugnimi ir nuodingomis dujomis pėstininkus, artileriją, kavaleriją, šarvuočius, aerodromus ir kitus stambius taikinius. Tai ta pati aviacija, kuri veikia prieš gyvus taikinius žygyje, postovy, poilsy ir tolimame užpakaly.

Puolimo aviacija, kaip ir dauguma kitų technišku kariavimo būdų, atsirado didžiojo karo metu.

Minimo karo pradžioje puolimo aviacijos nebuvo.

Žvalgomieji lėktuvai, grįždami iš žvalgybos, patogiam momentui pasitaikius turėjo pulti prieš kariuomenę. Šis tiesioginis kovos būdas iš oro su žemėje esančia kariuomene plėtėsi, tolydžiai tobulėjo ir karo pabaigoje atsirado atskira aviacijos rūšis — puolamoji.

Patyrimai parodė, kad puolimo lėktuvai, kolektyviai juos pavartojus, yra visų labiausiai grūmojantis ir naikinantis ginklas.

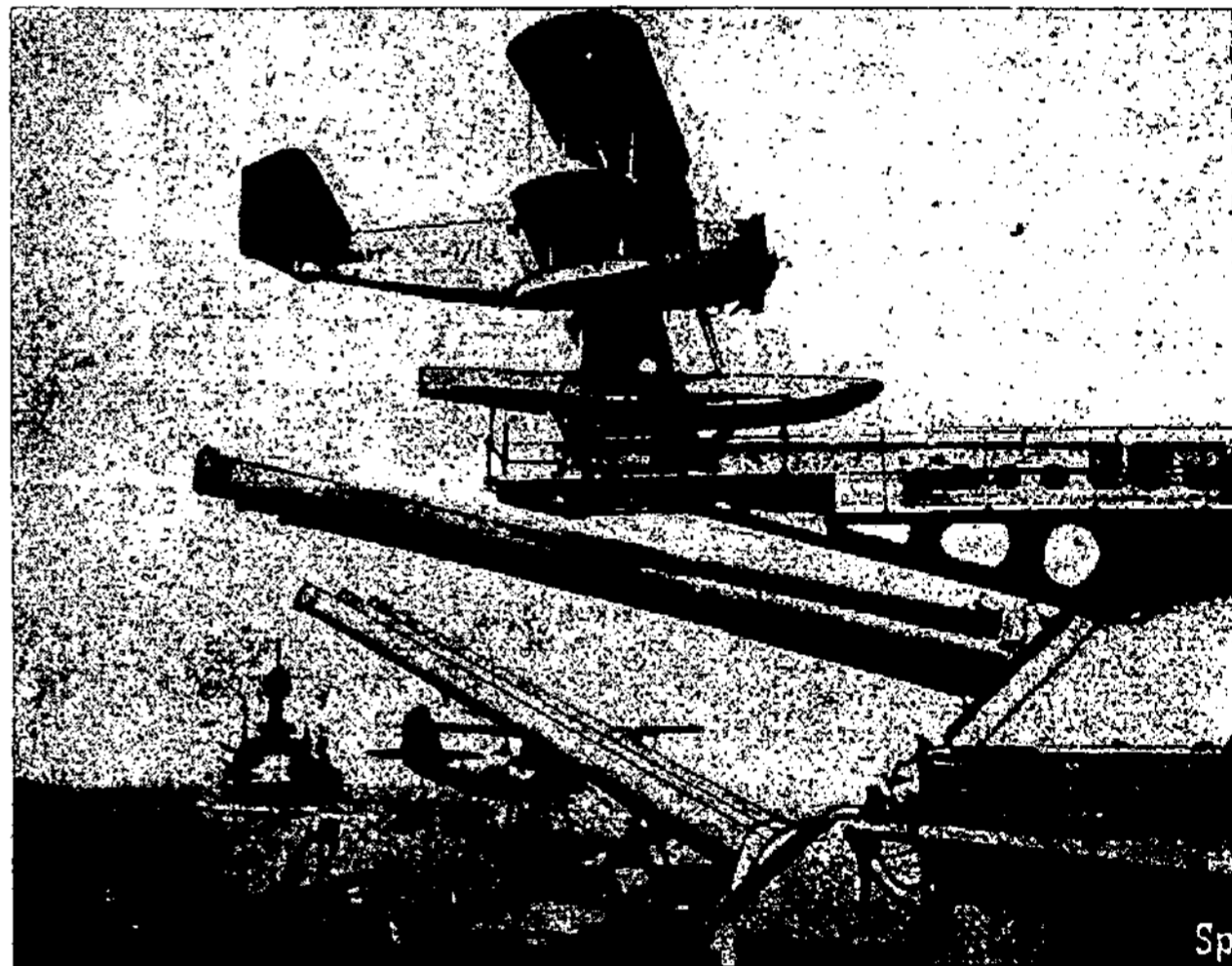
1918 m. puolimo lėktuvai jau dideliais skaičiais buvo paleidžiami į kautynes. Prancūzai Marnos kau-

tynėse su žemės prieš puolimo lėktuvus pavartojo kartu iš 43 aerodromų. Tais pačiais metais vokiečiai ties Kambre iš karto paleido į kautynes 16 eskadrilių puolimo aviacijos (160 lėktuvų).

Bandymai pritaikyti didelį lėktuvų skaičių žemės kautynėms buvo pasisekęs, bet greta šio paaikėjo, kad tokiems aviacijos veiksmams reikalingas ypatingas lėktuvo tipas, atskiras skrajojančio personalo paruošimas ir specialūs ginklai. Tolimesnis puolimo aviacijos išsiplėtimas siekia pagaminti specialų lėktuvo tipą ir paruošti šiems veiksmams skrajojantį personalą.

Stai kodėl puolimo aviacijos taktiką ir ginklus reikalinga studijuoti tolydžiai su kovos būdais ir priemonėmis prieš jos veiksmus.

Puolamosios aviacijos uždaviniai. Puolamoji aviacija suras sau darbo iš pirmųjų karo dienų. Pirmas karo periodas yra kariuomenės mobilizacijos ir susitelkimo periodas. Tai labai svarbus momentas. Nuo to, kaip

Lėktuvas nusileidžia ant karo laivo.

greit baigsis mobilizacija ir kaip greit bus pritraukta frontan kariuomenė, pareis karo sėkmingumas.

Aišku, kad vadovybė stengsis trukdyti priešininko mobilizaciją ir ją apsunkinti. Tai galima atlikti puolimu iš oro atskirų miestų arba net iš visų rajonų, kur renkasi ir organizuojasi mobilizuota kariuomenė. Tokių centrų sunaikinimas žymiai sutrukdyt sėkmingos mobilizacijos atlikimą. Tačiau, kad pasiektų lėktuvai šiuos centrus, būtina „valdyti orą“, tai yra, suvaržyti priešininko oro jėgų veiksmus ir laiduoti savo oro laivynui laisvą veikimą. Tuo būdu iškyla du uždaviniai: gauti nors ir laikiną persvarą ore ir sulaukyti mobilizaciją.

Pirmąjį uždavinį puolimo lėktuvai atliks kartu su naikintuvais, kurie, kovodami su prieš lėktuvais, sudarys progų puolimo lėktuvams pulti prieš aerodromus ir naikinti juos kartu su jų lėktuvais.

Antrojo uždavinio svarbiausiąją dalį atliks bombavežiai. Tačiau savarankiškai jie nevisada galės atlikti savo uždavinį. Kaip taisyklė — susikoncentra-

vimo ir ginklavimo centrai ginami priešlėktuvinės apsaugos priemonėmis. Garsų gaudytojai ir prožektoriai nurodo zenitinei artilerijai nekviestųjų svečių apsilankymą, o zenitinė artilerija turi pakankamai jėgos kliudyti bombovežių darbą, kartais net neleis pradėti puolimo.

Štai čia ir ateina bombovežiams į pagalbą puolimo lėktuvai. Jie, puldami priešlėktuvinę apsaugą, pirmučiausia išdurs zenitinės artilerijos akis ir ausis, — numuš prožektorius, garsų gaudytojus, o vėliau atakuos pačias baterijas.

Antrame karo periode, kada kariuomenės išsidėsto karo veiksmams, avangardai slenka pirmyn ir susiduria su priešo avangardais, vyriausių jėgų susidūrimo metu puolimo lėktuvų vaidmuo žymiai padidėja. Jie turi sulaikyti vyriausias priešininko jėgas, trukdyti jų žygį nuolatiniais puolimais.

Pagaliau puolimo lėktuvai ypač dažnai užpuldinys priešo aerodromus, kad galėtų sunaikinti jo aviaciją, pirmiausia naikintuvus, kurie saugoja savo kariuomenės judesį.

Šitame karo periode priešas taip pat mėgins išsodinti savo desantą mūsų jūros pakraščiuose. Tokiais atvejais puolimo aviacija, kartu su bombovežiais, atakuoja išlipusią kariuomenę, o taip pat laivus, kuriais kariuomenė gabenama į krantą. Karo laivų puolimą tenka išimtinai skirti puolimo lėktuvams vien todėl, kad be kliūčių pultų ir patį desantą.

Pagaliau kitame periode į kautynes įtraukiamos vyriausios jėgos. Šiuo metu svarbu sunkinti rezervų pergabenimą, sukaustyti priešą, neleisti jam laisvai manevruoti ir naikinti jį susitelkimo vietose. Visus šiuos uždavinius atliekant dalyvaus ir puolimo lėktuvai.

Aišku, kad puolimo lėktuvų darbas bus tik tada sėkmingas, kada jų darbo rezultatus tučtuoju išnaudos žemės kariuomenė. Nebus naudos, jei puolimo lėktuvai sulaikys rezervus, o žemės kariuomenės tuo metu nesugebės smogti smūgio. Tik tada, kai žemės kariuomenė bus tampriai surišta su puolimo aviacija ir tinkamai išnaudos jos laimėjimą, puolimo aviacijos darbas bus naudingas.

Nereikia manyti, kad puolimo lėktuvai puola tik miestus, didelius kariuomenės susigrupavimus, voras ir desantus. Be šito, puolimo lėktuvai turės dar visą eilę ir kitų puolimo objektų, pav., dalių štabai ir kt.

Pavyzdžiui, pulkas neteko štabo. Suprantama, kad kariuomenės vadovavimas bus pakrikęs, sutartino veikimo tarp batalionų ir kuopų nebus, ir vargu ar pulkas atliks savo kovos uždavinį. Štai kodėl štabų sunaikinimas, jų darbo nutraukimas taip pat yra puolimo aviacijos tikslas.

Kitu minimos aviacijos puolimo objektu bus transportas. Žinoma, kad be maisto kariauti neįmanoma. Be maisto, kariuomenei reikalinga pristatyti municija, įvairi statybos medžiaga įtvirtinimams, spygliuota viela užtvoroms ir t. t. Pristatymui maisto produktų, municijos ir technikos reikmenų, artimiausioj geležinkelio linijoj išrenkama stotis („tiekimo bazė“), iš kur viskas, kas yra skiriama kar. dalims, gabenama keilais.

Aišku, kad puolimo aviacija daug dėmesio skirs autotransportui ir gurguolių judėjimu kliudyti. Be to, puolimo lėktuvai kartu su bombovežiais galės sutartiškai pulti ir tiekimo stotis. Tais atvejais bombovežiai

sunaikina stotį, o puolimo lėktuvai atakuoja priešlėktuvinę apsaugą, automašinas, gurguoles, susigrupavusias prie stoties, o taip pat maisto ir municijos sandėlius.

Visi minimi mūsų taikiniai, prieš kuriuos gali veikti puolimo aviacija, yra artimiausiame priešo užpakaly. Bet tai dar nereiškia, kad puolimo aviacija veikia tik užpakaly. Ji dalyvauja ir pačiame kautynių lauke.

Kautynėse labai dažnai pasitaiko tokių momentų, kada užtenka gauti nors ir nežymių naujų jėgų, ir laimėjimas yra užtikrintas. Tokiomis naujomis jėgomis yra rezervai. Sunaikinti rezervus, sutrukdyti jų išsigalėjimą kautynėse, vadinasi, juos išsklaidyti, štai ką stengsis atlikti puolimo aviacija.

Kiekvienas supranta kokį svarbų vaidmenį kautynėse atlieka komandavimo ir sekimo punktai. Vadas komandavimo punkte seka kautynių eigą, gauna visus pranešimus iš savo veikiančių junginių ir iš čia įsako bei nurodo. Žodžiu, komandavimo punkte yra sutelktas kautynių vadovavimas. Tuo būdu komandavimo punkto sunaikinimas yra lygus kautynių vadovavimo nutraukimui, vadinasi, jau atsiekta pusė laimėjimo. Komandavimo ir sekimo punktų naikinimas ardo visą kautynių vadovavimo sistemą. Štai kodėl visada stengiamasi pulti minimus punktus. Dar šito mažai. Geru taikiniu yra priešo artilerija, kurios ugnis naikina gyvasias jėgas, dirbtinas kliūtis ir ugnies lizdus. Priversti nutilti priešo artileriją, yra vienas atsakingiausių puolimo aviacijos uždavinių. Ypač yra sėkmingas puolimo aviacijos darbas, kai artilerija keičia savo pozicijas, nes tokiais atvejais neužmaskuota ir neapsaugota zenitinių kulkosvaidžiais artilerija yra beveik beginklė, lyg ir paprastas gurguolės transportas.

Puolimo aviacija galės puikiai padėti kovoje su kavalerija ir mechanizuotomis dalimis, įsiveržusiomis į užpakalį. Ypač svarbų vaidmenį puolimo aviacija turės persekiojant bėgantį priešą.

Yra žinoma, kad priešą reikia ne tik išmušti iš užimtų pozicijų, bet ir sunaikinti jį, nes, priešingai, jis įsitvirtins naujose pozicijose, gaus paspirtį ir vėl pradės pulti. Todėl svarbu priešą ne tik išmušti, bet ir atkirsti jam pasitraukimo kelią, apsupti jį ir sunaikinti. Atsitraukiančioji kariuomenė, paprastai, yra blogai nusiteikusi. Galutinai bėgančias dalis sunaikinti visiškai ir jų eiles išblaškyti, taip pat naudojama puolimo aviacija, kuri nesustodama seka priešą, šaudydama jį kulkosvaidžių ugnimi ir mėtydama bombomis. Iš kitos pusės lėktuvai gali padėti savo besitraukiančioms dalims. Puldami priešo priešakines dalis, jie leis savo kariuomenei tvarkingai pasitraukti.

Tuo būdu puolimo aviacija užima svarbią vietą šių dienų kautynių lauke. Ji, veikdama artimiausiame užpakaly, puola kar. dalis žygyje ir poilsyje, naikina karo dalių štabus, maisto ir municijos sandėlius, gurguolių ir automobilių transportus, aerodromus, angarus ir lėktuvus. Pačiame kautynių lauke puolimo aviacija naikina rezervus, komandavimo ir sekimo punktus, puola artileriją, tuo laiku, kai ji keičia pozicijas, atakuoja šarvuotas ir mechanizuotas dalis, kavaleriją ir vejasi besitraukiantį priešą.

(Bus daugiau).

Ekonominės Karių Bendrovės narių įgaliotinių susirinkimas

1932 m. balandžio mėn. 30 d. Kaune, Karininkų Kamovės salėje, buvo paprastas metinis visuotinis Ekonominės Karių Bendrovės narių įgaliotinių susirinkimas. Susirinkime dalyvavo 51 atstovas, kurie atstovavo 990 tos bendrovės narių.

Be narių įgaliotinių, dar dalyvavo bendrovės valdyba, revizijos komisija ir direktorius su buhalteriu. Susirinkimą atidarė valdybos pirmininkas pulk. Bobelis. Į prezidiumą susirinkimas visais balsais išrinko: pirmininku pulk. Vyšniauską, vicepirmin. pulk. Braziulevičių ir sekretorium adm. mjr. Sabalį.

Susirinkimas visais balsais nutarė pasveikinti telegramomis ministerį pirmininką ir krašto apsaugos ministerį.

Patiektoji Ekonominės Karių Bendrovės valdybos dienotvarkė: 1) Prezidiumo rinkimai, 2) Valdybos pranešimas, 3) Revizijos komisijos pranešimas, 4) 1931 metų apyskaitos tvirtinimas, 5) 1932 metų sąmatos priėmimas, 6) Valdybos ir revizijos komisijos narių rinkimai, 7) Klausimai ir sumanymai.

Mjr. Stebuliui pasiūlius ir visiems susirinkimo dalyviams pritarus, papildyta antruoju punktu praeitų metų protokolo skaitymas. Pirmininkui pavedus, 1931 m. susirinkimo protokolą perskaitė adm. mjr. Sabalys.

Valdybos pirmininkas pulk. Bobelis pranešė apie valdybos veikimą. Iš pranešimo matyti, kad Ekonominės Karių Bendrovės skyriai ir įmonės vis plečiasi ir visose srityse tobulinasi. Dėl pranešimo susirinkusiųjų tarpe jokių klausimų nebuvo.

Revizijos komisijos pranešimą perskaitė komisijos pirmininkas pulk. leit. Bukevičius.

Čia susirinkusiųjų buvo patiekta keletas klausimų, į kuriuos pranešėjas tuojau ir atsakinėjo.

Jokių nepasitenkinimų dėl valdybos ir revizijos komisijos pranešimų nebuvo pareikšta. Valdybos patiektąją 1931 m. apyskaitą susirinkimas visais balsais patvirtino.

Valdybos patiektoji 1932 m. sąmata, apsvarsčius kai kuriuos dalykus, susirinkimo priimta taip, kaip valdybos buvo patiekta ir revizijos komisijos pasiūlyta, būtent 265.000 litų sumos.

Prieš valdybos ir revizijos komisijos narių rinkimus, valdybos pirmininkas pulk. Bobelis pranešė, kad šiais metais pasibaigė pulk. leit. Gurevičiaus kadencija valdyboje. Plk. ltn. Gurevičius pranešė, jog jis iš valdybos išstoja.

Slaptu balsavimu išrinkti į valdybą: nariu pulk. leit. Gurevičius (22 balsais); kandidatais — pulk. leit. Ramanauskas (11 balsų) ir pulk. leit. Statkevičius (8 balsais). Į revizijos komisiją: nariais — pulk. leit. Bukevičius (32 balsais), mjr. Stebulis (21 balsu), pulk. leit. Šlepetys (20 bals.), kandidatais: pulk. leit. Sližys (20 bals.) ir pulk. Acukas (16 bals.).

Per klausimus ir sumanymus buvo valdybai priminta kai kurios klaidos ir pastebėti netobulumai kaip bugalterijos srityje, taip ir pardavėjų tarpe; taip pat dėl kainų skirtumo E. K. B. krautuvėje ir kitose privačiose krautuvėse, ir t. t. Valdyba pasižadėjo visus trūkumus, kuriuos tik bus galima, pašalinti.

Tarp kitko Ekonominės Karių Bendrovės visuotinis narių įgaliotinių susirinkimas, išklauses valdybos

pranešimą ir turėdamas galvoj bendrovės įstatų 56 § p. c., įgaliojo bendrovės valdybą kredituoti ir išduoti bendrovės vardu įžadus ne daugiau kaip 950.000 litų sumos.

Susirinkimas baigėsi tą pat dieną 14 val. 20 min.

Adm. mjr. K. Sabalys.

Marienverderio apgulimas 1384 m.

Kryževiai, smelkdamiesi į Lietuvą, veikė planingai. Svarbiausia jie siekė paimti į savo rankas Nemuną. Todėl, nežiūrėdami jokių aukų, statė panemuniais pilis. 1384 m. Vytautas, atsimetęs nuo kryževių, pirmiausia puolė šitų pilių imti. Staiga veikdamas paėmė Georgenburgo ir Marienburgo pilis. Bet Marienverderio įgula buvo įspėta apie Vytauto žygius. Prieš šitą pilį Vytautui teko pradėti sunkus apgulimo karas.

Marienverderio pilis buvo mūrinė, ginama storų sienų ir galingų bokštų. Stovėjo ji Nemuno saloje ties Dubysos žiotimis. Vytautas, sulaukęs pagalbinės kariuomenės, kažin kaip užtvenkė Nemuną, savo pozicijas sutvirtino pylimais ir Marienverderį taip apstatė, kad kryževiams neliko vilties išsilaikyti. Apgulime, be sienų ardomyjų mašinų-taranų, kurias lietuviai jau XIII š. žinojo, dalyvavo ir patrankos. Kryževiai gynėsi narsiai: vieni stengėsi lietuvių apgulamąsias mašinas gadinti, kiti gynė sienas, laidydami akmenis, rąstus ir karštą dervą pildami ant atakuojančių, treči užtaisinėjo patrankų ir taranų pradaužytas skyles sienose. Po keturių kovos savaitių lietuviai pilies sienoje pramušė tokią didelę spragą, kad per ją lengvai galėjo laužtis į pilį pėstininkai. Tačiau gudrus kryževių artileristas sienos ardyme taip įtaisė savo pabūklą, kad jo ugnis darė didelių nuostolių puolantiems lietuviams. Lietuvių artileristui pavyko šį vokiečių specą nukauti. Jo netekę kryževiai ėmė silpti, o lietuviai dar aršiau pradėjo brautis į pilį, siūsdami debesis vilčių ir akmenų. Atėjęs kryževiams pagalbon maršalas Valenrodas neįstengė nuvyti įsitvirtinusių lietuvių, bet kažin koku būdu jis paėmė iš pilies sužeistuosius, juos pakeisdamas naujomis jėgomis.

Tą pačią dieną lietuvių iš vilkstinės paleistas akmuo nukovė pilies komendantą. Tai numušė kryževių ūpą. Be to, lietuviai išgirdo, kad prieš įgula tikisi už 14 dienų sulaukti stiprios pagalbos. Pasiryžo iki to laiko žūt būt paimti pilį. Ėmė į aplink pilį esančius griovius versti medžius, šakas ir laužtis į tvirtumą. Sužeidę ir antrąjį kryževių komendantą, pagaliau įsilaužė lietuviai į pilį. Riteriai dar nenorėjo pasiduoti ir gynėsi bokšte, bet netrukus ėmė ir padėjo ginklus. S. Daukantas rašo, kad čia žuvę 150 riterių ir 55 patekę nelaisvėn, neminiūt daugybės eilinių karių. Jei dar atsiminsime strateginę šios pilies reikšmę, kuri tada buvo tokia pat, kaip šiandien svarbus geležinkelių mazgas, suprasime, kad tai buvo žymus lietuvių ginklo laimėjimas.

Sidera.

Dėl rašytojų rungtynių 1931 m.

Noriu čia pastebėti vieną kitą dalyką, kuris tarp tautinėse rašytojų rungtyne, rengiamose kareivių bibliotekose, turėjo ir turi didelės reikšmės. Čia noriu šiek tiek atkreipti kariuomenės dalių kareivių bibliotekorių dėmesį.

R. R-as š. m. „Kario“ 19 nr. paskelbęs rungtynių rezultatus, tur būt, visai nenumatė kai kurių skaitytojų apsileidimo. Tiksliai nustatyti tikrą skaitytojų skaičių sunku. Žinau, bent kauniškių, kariuomenės dalių bibliotekų tvarką ir jų skaitytojus, todėl noriu iškelti pastebėtus trūkumus, kad 1932 metais bibliotekų vedėjai juos pašalintų.

Pirmiausia, savo ir svetimų rašytojų veikalų reikalavimas aišku, negali būti tikslus, nes kai kurie skaitytojai paima visų reikalaujamą knygą ir laiko porą mėnesių ar daugiau, nors taisyklės reikalauja nelaikyti knygos ilgiau dviejų savaitių. Be abejo, jeigu ta knyga į tokio asmens rankas nebūtų pakliuvus, tai ją būtų perskaitę 5-6 kareiviai. Tokių reiškinių yra gana daug. Arba taip. Vienas skaitytojas paima įdomesnę knygą ir įregistruotą savo vardu duoda skaityti vienam, kitam ir trečiam savo draugui, nes įdomesnė knyga sunku bibliotekoj sugauti. Bibliotekai šis reiškinys gal nieko nereikštų, bet statistika tai labai kenčia, nes negalima tiksliai sužinoti skaitytojų pageidavimų. Tie reiškiniai būtinais reikia sutvarkyti, kad rungtynės būtų tikslesnės.

„Kario“ 19 nr. paskelbtos knygos reikalavimas nebus tikras reikalavimas, bet tik perskaičiusių apytikriu skaičiumi. Bibliotekoriai turėtų pagerinti sąrašą norinčių skaityti vieną ar kitą knygą. Tada iš to sąrašo ir skaitytojų kortelių būtų galima susekti tikslus reikalavimų skaičius.

Tiek apie knygų reikalavimą. Dar šiek tiek skaitymo reikalavimų. Kodėl Piliponis, o ne kas kitas laimėjo pirmą vietą lietuvių rašytojų tarpe? Neminint išimčių, kareivių išsilavinimas šiandien dar nėra toks, kokio pageidautumėm. Todėl jie, daugumoje, neįstengia ieškoti rašytojo veikale to, ko ieško išsilavinęs skaitytojas. Mūsų skaitytojas daug iš rašytojo nereikalauja. Pakanka jam, kad rašytojas duotų lengvą turinį ir įdomią fabulą, — ir visuomet turės pasisekimą. Ypač įvairūs piliponiški triukai bei visuomenės padugnių gyvenimas vilioja tokius skaitytojus. Tačiau paskutinės knygos dvasiniai neturi beveik jokios vertės. Jos idealizuoja tai, kas turėtų būti griežtai pasmerkta. Jei tos rūšies knygas kareiviai daugiausia mėgsta, tai nereikia, kad jų kariuomenės bibliotekos turi daugiausia išigyti. Biblioteka turi duoti kas naudinga, o ne vien kas malonu ir pataikauja skaitytojų palinkimams. Taip kariuomenės vadovybė ir daro, parinkdama knygas.

Kodėl svetimieji rašytojai laimėjo pirmą vietą, yra mums aišku. Bendrai, mūsų rinkoje daugiausia pasirodo vertimai. Tie vertimai, kurie daugiausia pataikauja skaitytojų norams. Vertėjai turi be galo daug medžiagos pasirinkti. Jiems atviras viso pasaulio rašytojų veikalų arsenalas. Turėdami galvoje pilną arba matydami rašytojo populiarumą plačiose miniose, verčia tik daugiausia intriguojančius skaitytojų veikalus.

Kareivis yra tos pačios dvasios žmogus, pašauktas į kariuomenę iš tų pačių plačiųjų minių. Todėl nieko nuostabaus, kad jis renkasi A. Dumo fantaziją, M. Reido įdomias amerikiečių kovas su indėnais, ar ten kokio E. Wallace kriminalistiką.

Normaliai vertimai ir turi paimti pirmą vietą, kaip rinktiniai. Tačiau tai yra kenksminga mūsų visuomenei ir kariuomenei. Vis dėlto, nors ir nekalčiausio svetimo rašytojo veikalo gelmėse slepiasi nepastebimų bacilų, kurios yra kenksmingos lietuviškai dvasiai. Dalių bibliotekoriai turi ne vien duoti pasirinkti skaitytojui tinkančių knygų, bet pasiūlyti ir tokias, kurios jam yra naudingos. Dalių švietimo vadovai turėtų įsakyti bibliotekoriams, kad jie tai vykdytų. Skaityti savo rašytojus turėtų raginti ir daugiau susipratę kareiviai. Tik tuo būdu savo rašytojai kareivių tarpe galės laimėti pirmą vietą rungtyne.

T. A.

Mes atvykom!

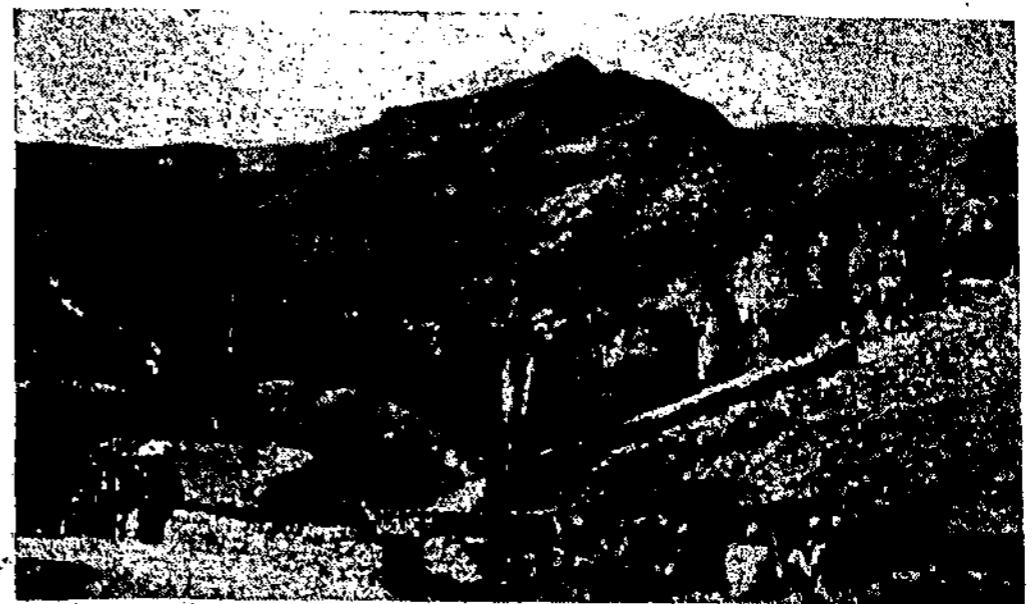
Su banga gegužės vėjo,
Su žaliais, jaunais troškimais
Mes atvykom į dalis.
Dainos skrido per beržynus,
Per sužystančius ievynus, —
Dar garsiau dabar jos skris!

Motinėlių glamonėti,
Seno tėvo palydėti
Ir palaiminti kelin:
Kad tik Dievas mums padėtų,
Jaunos jėgos išturėtų,
Kad Tėvynę sektųs gint.

Sveiki, sveiki, kareivėliai,
Drauge būsime mes vėliai,
Kaip anksčiau žaliuos laukuos!...
Mes nežinom, neprityrę,
Kas tos grandys, kas tie skyriai,
Kaip reik gintis apkasuos: —

Jaunos jėgos viską gali,
Stumia kliūtį tuoj į šalį, —
Tuos sunkumus nugalės!
Juk neveltui tėvs augino,
Jaunos širdys šitą žino:
Būsime karžygiais šalies!...

Ant. Bernotas.

Iš Egipto vaizdu.

Kas jūsų laukia?

(Naujokų atvykimo proga)

Netenka abejoti, kad švietimas tiek kariuomenėje, tiek ir visoje tautoje turi neįvertinamos reikšmės. Nuo to pareina krašto kultūra. O kultūra, tai šių laikų simbolis. Per kelioliką savo nepriklausomo gyvenimo metų krašto švietimo ir kultūrinimo srity susilaukėme didelės pažangos. Tačiau, tai dar ne viskas. Švietimo darbas visoje tautoje su dideliu stropumu varomas pirmyn. Nemažiau švietimo reikalu rūpinamasi ir kariuomenėje. Nežiūrint į tai, kad jau įžengiamė į penkioliktuosius nepriklausomybės metus, vis dėlto pasitaiko, kad kariuomenėn ateina naujokų, visiškų analfabetų. Tačiau, tokiam neapsišvietusiam jaunimui į pagalbą ateina kariuomenės vadovybė. Čia su karo mokslu rūpestingai varomas ir švietimo darbas. Tam tikslui kariuomenės mokymo programose skiriamas atitinkamas skaičius švietimo valandų. Per švietimo pamokas kariai mokomi skaityti, rašyti, skaičiuoti, savo kraštą pažinti ir t. t. Ypač malonų įspūdį sudaro, kai karys, išmokes kariuomenėje rašyti, pats savo ranka rašo į namus laišką. Netenka abejoti, kiek tai džiaugsmo sukelia ne tik kariui, bet ir jo namiškiams. Tokių atsitikimų žinau daug. Šiek tiek prasilavinę kariai pratinami daugiau skaityti ir rašyti. Negana to, kariuomenėje mokoma ir religijos. Tam tikslui būna tikybos pamokos, per kurias dėsto dalių

kapelionai. Be to, kariuomenės dalys turi po turtingą biblioteką, kur kariai atliekamam laikui gali skaityti įvairių laikraščių ir įvairaus turinio knygų. Kai kurios kariuomenės dalys turi įsisteigusios meno kuopelės, kurios rengia literatūros vakarus ir kit. pramogas. Kariuomenės vadovybė surengia viešesnio pobūdžio vaidinimų, kino seansų, ekskursijas ir kit. Žodžiu, kariuomenėje sistematiškai dirbamas švietimo darbas. Dabar jūs atvykote į kariuomenės dalis atlikti savo garbingą prievolę. Tad pagalvokite, kas jūsų laukia? Į tai, žinoma, atsakyti nesunku. Aišku, jūsų laukia darbas ir šviesesnė ateitis, nes greta kariškų mokslų, jūs sulauksite ir dvasiško peno. Ta-

čiau, toks kultūros darbas daug geriau nusiseks, jei karys stengsis pats savu noru šitai atsiekti, o ne prievarta. Šitoks darbas tiek pačiam kariui, tiek kariuomenės vadovybei, tiek ir visam kraštui atneš daugiau naudos. Todėl, jaunas kary, žinok, kad švietimo darbas yra skirtas tau, kad galėtum praverti akis į platųjį pasaulį ir pamatyti, kaip viskas jame tvarkosi. Todėl, švieskis! Išnaudok laiką švietimui. Viską sąmoningai dėkis į galvą, lankyk biblioteką, pratinkis daugiau skaityti ir pamilti laikraščius ir knygas. Tada tu galėsi stebėti pasaulio įvykius, kultūros pažangą ir t. t. Tada pamatysi, kad šiais laikais gyventi neapsišvietusiam neįmanoma. Grįžęs iš kariuomenės apsišvietęs, susilauksi šviesesnės ateities. Todėl, švieskis, kol laikas, tuomet bus aišku, kas jūsų kariuomenėje laukė. J. B.

Šarvuočių rinktinės naujokų išskirstymas į padalinius

Virš. J. Balčiūno foto.

Šis tas apie parašutą. Vienas įžymus lakūnas (jau žuvęs), kada keldavosi nuo žemės savo plieniniu paukščiu, sakydavo: „Mes trise skrendam: lėktuvas, aš ir mano parašutas. Jei suges lėktuvas, liks dar begalvojančias „aš“, o jei jokios vilties nesurasiu, ateis pagalbom parašutas...“ Tie žodžiai nusako parašuto svarbą. Ir tikrai, kiek aviacijos vyrų per avarijas, parašuto dėka, išsigelbėjo. Vien Amerikoje iki 1930 m. parašutais išsigelbėjo 250 lakūnų.

Bet tas parašutas, kaip ir kiekvienas išradimas, perėjo kelias tobulinimosi stadijas. Pati jo gimimo užuomazga siekia XVI amž. ir skiriama genijui Leonardo-de-Vinči. Bet praktiškam gyvenime jis pasirodė bemaž po 100 metų. Jį padarė kažin koks prancūzas 1784 metais. Buvo labai primityviškas, panašus į kietą skėtį, aptrauktą drobe ir popierium. Maždaug po metų buvo išmėgintas iš balono. O po penkių metų, 1780 m., kapitonas Thomas Baldwin padirbo laisvą parašutą ir pats iššoko iš balono, laimingai pasiekdamas žemę. Bet iš istorijos žinom, kad jo parašutas ilgą laiką buvo užmirštas. Mat, tais laikais į skridimą, o tuo labiau į iššokimą su parašutu, buvo žiūrima abejingai. Tokiems tuoj buvo prikaišiojama, kad jie esą pakrikusio proto aukos.

1909 metais buvo atliktas pirmas šokimas jau iš lėktuvo su „Orso“ sist. parašutu. Čia parašutas, įkrautas maišan ir pritvirtintas prie lėktuvo liemens taip, kad lakūnas, šokdamas, ištraukia parašutą iš maišo-lakūno svoriu.

Kada aviacija buvo įkinkyta į didįjį karą, patobulėjo ir parašutai. Apie 1918 m. (o gal kiek ir anksčiau) visi vokiečių

lakūnai buvo aprūpinti parašutais. Nuo to neatsiliko ir kitos valstybės. Ir 1918 metų vasarą Amerikos kariuomenės lakūnai, suvažiavę Vašingtonan, parinko jau iš daug modelių gerąsias puses ir sudarė vadinamą laisvą parašutų sistemą, kurio principas tas pats ir nūdieniuose parašutuose, tik patobulintas.

Šiandien jau lakūnas niekad neskrenda be parašuto. Ir ruošiamose aviacijos propagandos dienose, kada išodina kelevi „parodyt pasaulį iš viršaus“, visada pritvirtina parašutą.

Nerūpestingi automobilistai. Yra išsiblaškusiu žmonių, kurie užmiršta savo kasdienius reikalus. Jie mezgia mazgus savo nosinių galuose, bet pasižiūrėję į mazgus nieku būdu negali atsiminti, kam jie tuos mazgus užmezgė. Yra ir tokiu išsiblaškusiu automobilistu.

Kartais matome, kaip šoferis vargsta, norėdamas išjudinti savo mašiną. Išleikvojęs visą baterijos energiją, jis net stumdo savo lengvąjį automobilį į kalną, ir paskui leidžia atgal, tu būdu norėdamas priversti motorą dirbti. O jis turi vargti tik todėl, kad užmiršo sudaryti uždegimo kontaktą. Kaip šoferis gali išvengti tokių klaidų? Žinoma, jis gali mežti mazgą savo nosinėje, kad neužmirštų, bet kažin ar tai jam padėtų. Tokiems žmonėms atėjo į pagalbą vienas mechanikas. Jis sukombinavo sagutę, kuri paspaudžiama, norint sujungti bateriją su uždegimo kontaktu. Kol kontaktas nesudarytas, jungtuvo kotelis yra po tos sagutės. Kol neištrauksi jo iš po sagutės ir tuo nesudarysi kontakto, negalima sujungti baterijos.

Kauno moksleivių manevrai

Gegužės mėn. 5 d. buvo visos Kauno moksleivijos bendri manevrai.

Gražus gegužės rytas vilioje viliojo moksleivius į žygį. Kada dauguma dar tebemiegojo, moksleiviai, kas su portfeliu, kas šiaip su ryšulėliu skubėjo, rinkosi į savo mokyklos kiemą. Visų veiduose buvo matyti rimtumas, susirūpinimas ir pasiryžimas.

7 val. 30 min. gražiai išsirikiavę moksleivių padaliniai žygiavo į moksleivių bažnyčią. Tą dieną ir bažnyčioje susidarė kariška nuotaika, kurią padidino kariškas dūdų orkestras.

Po pamaldų skubiai rikiavomės ir tvarkėmės mergaičių „Aušros“ gimnazijos kieme. Greit atvyko mūsų vadas gen. št. mjr. Šova, kuris, pasisveikinęs su mumis, tuojuo paskyrė uždavinius kitiems manevrų viršininkams. Su tuo uždaviniu buvome plačiai supažindinti ir mes. Pavojaus, iš tikrųjų, rimto būta. Iš uždavinio sužinojome, kad jau gegužės mėn. 4 d. priešininkas (raudonieji) užėmė Alytų ir ruošiasi pulti Kauną abiem Nemuno šonais. Be to, uždavinyje buvo jau sakoma, kad geg. mėn. 5 d. priešininkas savo priekinėmis dalimis gali pasiekti Pažaislių rajoną.

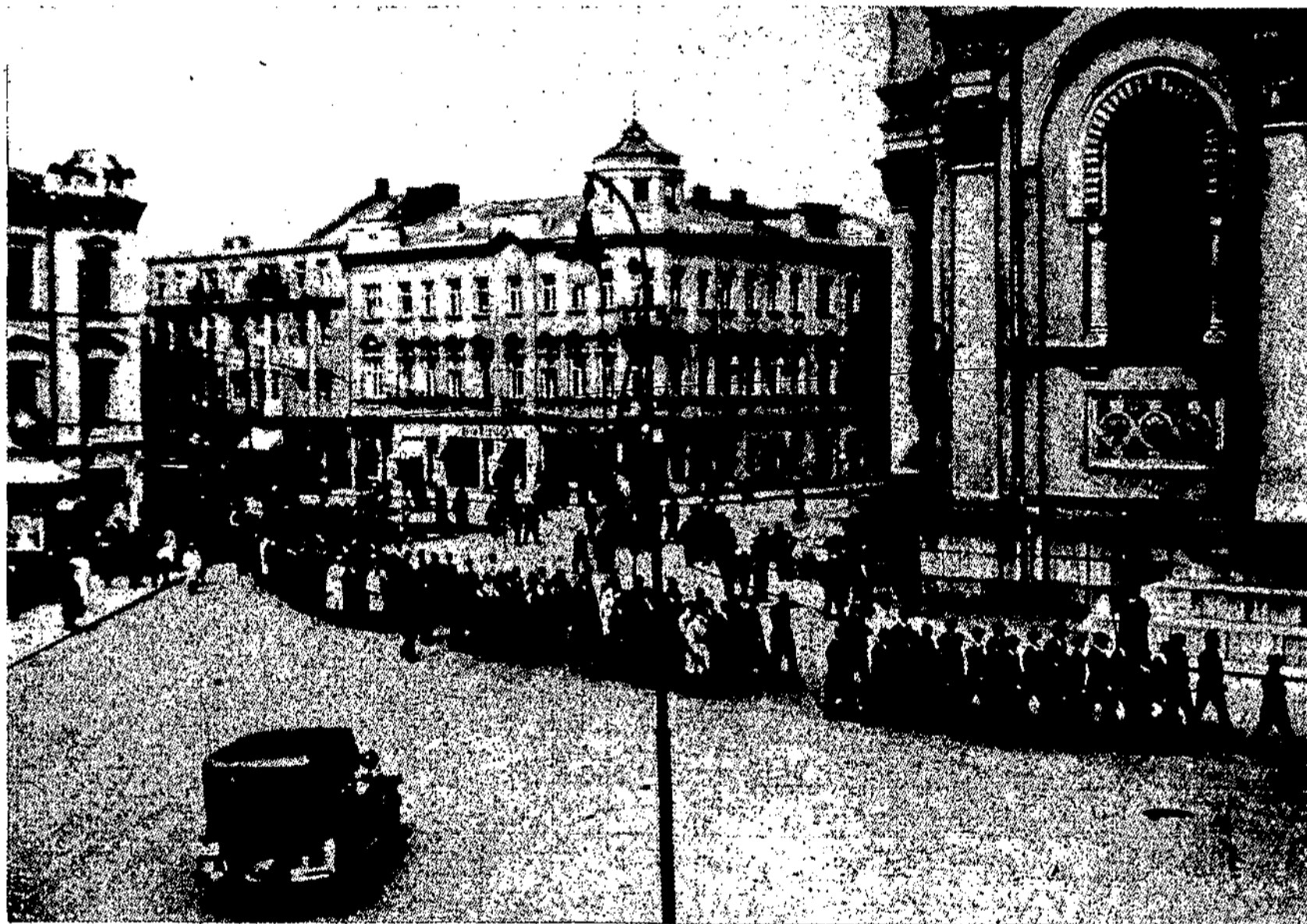
Mūsų pulkams, būtent 1-am ir 2-am, buvo įsakyta žygiuoti kairiuoju Nemuno krantu Kauno—Rumšiškių vieškeliu ir nublokšti kely sutiktas priešininko jėgas.

Pirmas batalionas, kurį sudarėme mes moksleiviai, buvo paskirtas avangardan. Uždavinys rimtas — kautynės neišvengiamos.

Apie 10 val. pradėjome žygį Laisvės alėja, Parodos gatve į Vidūno alėją. Per Laisvės al. žygiavome su orkestru ir nudavėme visai nesusirūpinę.

Pasiekus Vidūno alėją nuotaika pasidarė kariškesnė. Orkestras nutilo. Čia radome gurguoles su maistu ir ginklais. Prie voros prisijungė įvairios ryšių priemonės. Buvo jaučiamas kažin koks pavojus iš priešininko pusės. Priekin

tuojuo buvo išsiųsti atskiri apsaugos padaliniai — priedanga, kad priešininkas netikėtai neužklyptų mūsų voros. Prie visų tų aplinkybių prisidėjo lietus su perkūnija. O mes to ir norėjome, kad susidarytų kuo tikresnės kautynių aplinkybės. Norėjome pergyventi visus karo sunkumus, kad turėtumėm progos nors trumpai parodyti savo ištvermę ir pasiryžimą ginti kraštą.

Kauno moksleiviai eina į manevrus.

Prasidėjo tolimesnis žygis jau su priedangos dalimis. Laikas nuo laiko lakstė motociklistai pirmyn ir atgal. Buvo jaučiama, kad priešakinėms apsaugos dalims karštoka.

Kai avangardo branduolis slinko pirmyn Mickevičiaus slėniu, prisidengdamas medžiais, priešakiniai apsaugos padaliniai pradėjo aršią kovą su priešininku Petrošiūnų rajone. Pasiekus branduoliui VI fortą, gauta iš priešakinių padalinių žinių, kad priešininko žvalgai iš Petrošiūnų išmušti ir atsitraukė iki Peterburgo ir Žemųjų Amalių kaimų linijos, kur buvo daugiau jėgų, tai yra priešininko žvalgomosios rinktinės branduolis.

Gavus šias žinias, informuoti apie tai vyriausias jėgas buvo pa-

siųstas karvelis su pranešimu. Šis, pakilęs aukštyn, apuko ratą, pasižvalgė, lyg norėdamas iš aukšto daugiau žinių surinkti apie priešininką, leidosi atgal į kelionę su pranešimu.

Apie 13 val. paliai Peterburgą ir Amalius raudonieji sulaukė mėlynųjų (mūsų) patrulius. Patruliams padėti, kautynių tvarkon išsiplėtė šoninė ir priešakinė uztvara. Raudonieji, kaudamiesi šautuvų ir

kulkosvaidžių ugnimi, traukėsi atgal.

Mėlynųjų avangardo branduoliui artėjant prie Pažaislių miško, pasigirdo priešininko artilerijos trenksmas ir sviedinių sprogdimas Pažaislio miško vakariniame pakrašty.

Avangardas buvo priverstas pereiti į artėjimo rikiuotę ir išskirstęs smulkesniais padaliniais, slinko mišku pirmyn padėti priešakinėms padaliniams. Šiuo momentu raita ryšių grandis pravedė telefono ryšį. Bet savo pasiryžimu apsaugos dalys, be branduolio pagalbos, įstengė atmušti priešininką ir baigiant branduoliui pereiti Pažaislių mišką, pasigirdo trimitas — vadinas manevrai baigti.

Po manevrų visos dalys susirinko į Pažaislį. Gražioje Pažaislių miško aikštėje išsirikiavus, atvyko aukštų svečių: pulk. Skučas, švietimo ministerijos d-to direktorius p. Žukas, pulk. Šarauskas ir gen. št. pulk. ltn. Karvelis.

700 mūs stovėjome kaip stabo ištikti. Čia buvo prisirinkę daugiau mūsų mažesnių draugų ir Biržų gimnazijos ekskursija pasižiūrėti, kaip jų bendradarbiai kauniečiai ruošiasi ginti tėvynę. Nors mes buvome šlapi ir daugiau išvargę už tuos, kurie į mus iš šalies žiūrėjo, tačiau dvasioje jautėmės prieš juos milžinai. Savo kalbomis aukštieji svečiai dar daugiau sustiprino mūsų dvasią ir pakėlė ūpą, ypač p. pulk. Skučo žodžiai, kad mes šandien pasirinkome teisingą manev-

rams kryptį, būtent, tuo keliu, kuris veda į Vilnių. Kiek daug kalbėta iki šios dienos. Kiek daug ilgėtasi numylėtos sostinės Vilniaus. Šiandieną pirmą kartą pradėtas žygis. Kiek temdo ūpą, kad negalime jo tęsti toliau. Bet prisiminus, kad tai yra ilgas kelias ir daug kliūčių turis, gimsta pasiryžimas pirma geriau jam pasiruošti.

Po kalbų nuaidėjo iš tūkstančio jaunų krūtinių išsiveržęs valio J. E. Respublikos Prezidentui ir mūsų kariuomenės vadovybei. Šios mūsų manevrų iškilmės pasibaigė paradu.

Manevrų metu nugalėję orinį priešininką, teko susidurti su išvidiniu, nes jau buvo apie 15 val. Pilvas ilgai kentėjęs pradėjo niurnėti, ypač, kad jį erzino kvapsni kariš-

kose virtuvėse kava. Ilgai neteko laukti. Netrukus pradėjome išvidinį priešininką malšinti kareiviškais konservais, kava ir savo buterbrodais.

Pasistiprinę, pailsėję, pasidalinę manevrų išpūdžiais, o kai kurie pasigyre savo drąsa, pradėjome kelionę atgal. Žygį lengvino pakaitomis kuopose dainos ir orkestras. Jausdamiesi tvirti ir patenkinti dvasioje, fiziško nuovargio nejautėme. Dargi patys mažieji mūsų draugai nepanorėjo silpnesniais pasirodyti. Ir vos tik keletą mūsų vadai priprašė, kad eitų sėsti į tuščius užpakaly važiuojančius gurguolės vežimus.

Apie 19,30 val. pasiekėm Kauną. Malonūs prisiminimai ir tą dieną patirti išpūdžiai niekuomet nedings. *Alfa.*

Kauno moksleivių paradas Pažaislių miške (po manevrų).

Pietūs po moksleivių manevrų.

Extra-Foto.

Skautai V. D. Universitete. Akademini jaunimo gyvenimas daug kuo skiriasi nuo aukštesniųjų mokyklų moksleivių gyvenimo. Studentas — laisvas, pats apsisprendžias žmogus. Kadangi tai, kad skautizmo idėjos prigiję ir akademiško jaunimo tarpe, tikriau tariant, jos išsilaiko ir bujoja ir tada, kai žmogus suauga ir laisvai tvarko savo gyvenimą. Studentai skautai yra beveik visi buvę skautų eilėse; universitete gi tęsia pradėtą darbą toliau. Mūsų universitetas iki šiol turėjo vieną skautų draugovę, kuri paskutiniaisiais metais sėkmingesniai veikimui persiorganizavo į korporaciją, pasivadinusią — „Vytis“. Korporacijos universitete paprastai turi daugiau savo tradicijų ir griežčiau bei drausmingiau tvarko savo veikimą, ir tampriau suriša tarpusavy tos korporacijos narius. Todėl naujuose rėmuose skautų veikimas universitete turėtų eiti gana sklandžiai ir studentai daug galėtų patarnauti ir visai sąjungai, kadangi čia įeis jau suaugę žmonės, giliai ir iš pagrindų pažinę skautizmo esmę ir, kas dar svarbu, pasiryžę kuo glaudžiau bendradarbiauti ir išvien dirbti su skautų vadovybe ir veikti visos skautų sąjungos labui. Šis reikšmingas persiorganizavimas studentų skautų draugovės į korporaciją yra daugiau formos dalykas, kurio reikšmė vis dėlto glūdi tame, kad persiorganizavimas duos naujo impulso veikimui ir sužadins daug kūrybinės iniciatyvos studentų skautų tarpe. *H.*

Ar žinot, kad Mažeikiai gyvuoja? Jei jau visa Lietuva skautėja, tai nėra abejonės, kad ir Mažeikiai neatsilieka. Vos per šv. Kazimiero šventę buvo ten įkurta Šiaulių tunto vietininkija, kurios priešaky atsistojo malonus Mažeikių kome-

dantas pulk. lt. Michalauskas, štai jau pažangos matyti gana daug. Vietininkija veikia maždaug tunto teisėmis ir jungia į vieną vieneta Mažeikiuose esančias tris draugovės (skaučių, skautų ir jūrų skautų), taip pat numatoma netrukus glaudžiau sujungti visas Mažeikių apskrity esančias skautų draugoves bei atskiras skiltis. Mažeikiai dabar turi per 100 skautų - čių.

Gegužės m. 1 d. minimame tunte kaip tik ir teko lankyti vyr. skautų štabo atstovui, nes tą dieną mažeikiečiai minėjo nuo seniau atkeltą šv. Jurgio šventę ir taip pat kartu motinos dieną. Pats minėjimas buvo atžymėtas dviem turiningom paskaitom. Po turiningų paskaitų pilnutėlė salė susirinkusios publikos ir pačių skautų turėjo progos pasidžiaugti nepaprastai vykusiai atliktais scenos dalykėliais, kurie buvo ypatingai įdomūs tuo, kad beveik visur vartota žemaitiška tarmė ir kartu išreikštas švelnus jumoras.

Mažeikiečiai pasiryžę pamatyti atvykstantį į Lietuvą savo šefą R. Baden - Powelį ir tam tikslui skuba siūti uniformą ir p. Šią vasarą stovyklaus ties savo gražiąja Venta.

Mažeikių visuomenė labai remia skautus ir sėkmingesniai rėmimui įsteigė balandžio m. 30 d. sk. r. d-jos skyrių, kurios priešaky atsistojo darbšti valdyba su pirm. gimnazijos direktorium p. Totoriu. Baigiant pažymėtina, kad žemaičių skautai ir jų rėmėjai iki šių dienų išlaikė savo žemaitišką tradicijas ir net dabar pasižymi savo nuoširdumu bei vaišingumu. *H. Kelmas.*

Šiaulių mok. seminarija. Gegužės mėn. 6 d. Šiaulių mok. seminarijos auklėtiniai lankėsi 8 p. pulke. Seminarijos kariško

Šiaulių valdžios berniukų gimnazijos mokiniai su instruktoriumi kap. Franku (pažymėtas kryželiu) 8 p. p. kulkosvaidžių šaudykloje V. Jurevičiaus foto.

paruošimo lektorius, 8 p. p. mokomos kuopos vadas kap. Baltimas, pademonstravo vieno mokymą. Iš to buvo nauda ir baigiantiems mokomą kuopą kareiviams ir seminarijos auklėtiniais. Be to, auklėtiniai apžiūrėjo dar pernai įrengtą pulke gražią pionierių aikštelę, kur kap. Baltimas supažindino su jos įrengimu. Apie pulko ryšių priemones paaiškino lt. Šližauskas.
Tūlas Matas.

Technikai statys dar vieną sklandytuvą. Iš mūsų jaunųjų sklاندymo pionierių geriausiai užsirekomendavo technikai. Jie pirmieji sukūrė mokyklinį aviacijos būrelį ir pirmieji pradėjo statyti sklandytuvą.

Statyba tiek gerai vyksta ir darbas atliekamas tiek rimtai, kad gegužės pabaigoj bus švenčiamos pirmutinio sklandytuvu pakilimo iškilmės.

Lietuvos aero kliubas, matydamas technikų atliktą darbą, pavedė jiems pastatyti dar vieną sklandytuvą.

Pats sklandytuvas bus aero kliubo nuosavybė. Visą medžiagą jam pastatyti duoda kliubas. Iš technikų tarpo bus surinkta 8 žmonių grupė, kuri už teisę išmokti skraidyti pastatys sklandytuvą.

Sklandytuvas bus pradėtas statyti dar gegužės mėn. Aukštesniosios technikos mokyklos dirbtuvėse darbas bus varomas per gegužės mėn. Birželio mėn. darbai bus sustabdyti — prasidės technikų baigiamieji egzaminai. Toliau bus statomas per vasarą.
Vladas.

Marijampolės abiturientai Kaune. Gegužės 3 d. Marijonų gimnazijos ir mokytojų seminarijos abiturientai, kap. Brižgio ir leit. Mašiotų vadovaujami, surengė ekskursiją į Kauną. Visą kelią skambėjo dainos, kol autobusas sustojo aerodrome. Čia tuoj į akis krito didžiulis trijų motorų lėktuvas, kuriuo laikomas susisiekimas tarp Berlyno, Kauno ir Maskvos. Čia pažiūrėjom keletą karo lėktuvų. Kai nuvažiuom į šarvuočių rinktinę, tai tikrai neapsivylėm. Čia galėjo sėsti į tanką, kas tik norėjo, ir važinėjo per griovius, krūmus ir vielas.

Idomiausia vieta mums buvo Karo mokykla. Į šią vietą atvažiuavo keletas ir tokių, kurie kitą rudinį turės laimės apsigyventi. Čia viskas taip gražu, svaru ir tvarkinga. Kiekvienas paveikslas ir kiekvienas parašas kalba apie tėvynės meilę ir pasiaukojimą jai. Be to, čia prie gražiai klotų stalų mums buvo suruošti priešpiečiai.

Atsisveikinę su Karo mokykla, vykome į artilerijos dalis, kur apžiūrėjome įvairių rūšių patrankas. Tvartuose parodė arklius, o kieme teko matyti labai idomų fenomeną — avina keturiais ragais.

Vėliau aplankėme pionierius, ryšius ir Karo muziejų. Mūsų vadų dėka vakare gavome pamatyti teatre „Kornevilio varpus“.
J. Saiga.

Vilkaviškis. Anądien mes turėjom vėl nepaprasto džiaugsmo. Gavom pašaudyti, ir ne bet kuo, o tikrais kovos šoviniais. Ligi šiol, nors ir buvom kelis kartus gavę pašaudyt, bet tik šratais. Pasirodėm neblogai. Pataikėme neblogiau už kartu buvusius kelis kareivius.
J. L. V.

Ukmergė. Gegužės 2 d. atlikom šaudymo pratimus. Nors pirmą kartą kiekvienas turėjo progos paleisti po tris kovos šovinius, tačiau 87% atliko šaulio reikalavimus.
Vaidilis.

Rengiamės manevrams. Mes, uteniškiai moksleiviai, ypatingai nuo šio mėnesio pradžios pradėjom rengtis būsimiems manevrams. Manevrai bus šių mokslo metų pabaigoje. Manevruose dalyvaus Utenos, Molėtų ir Užpalių moksleiviai.
Žilėnas.

Šiauliai. Gegužės mėn. 3 d. Šiaulių valdžios berniukų gimnazijos 7 kl. mokiniai su instruktoriumi kap. Franku nuvyko į 8 pėst. pulko kulkosvaidžių šaudykla atlikti praktikos šaudymus.

Kiekvienas mokinys gavo išleisti po 10 šovinių. Daugumas pataikė padarydami tik nedidelės klaidas. Mokiniai šaudymu patenkinti ir laukia daugiau tokių dalykų.

Instruktorius mano, kad mūsų gimnazijos mokiniai vyks į Reikjavos ežerą šaudyti iš sunk. kulkosvaidžių, o kiek vėliau ir į bendrus įvairių mokyklų manevrus.
V. A.

Biržų gimnazijos ekskursija. Šio mėn. 5—9 d. Kaune viešėjo Biržų gimnazijos septintųjų klasių ekskursija. Ekskursijai vadovavo gimnazijos direktorius dr. Juška, kariškojo rengimo instruktorius kap. Navikevičius ir dar keletas mokytojų. Per tas keturias dienas ekskursija spėjo apžiūrėti Kauno miestą, susipažino su kareivių gyvenimu, aplankė aviaciją, šarvuotinkus, pionierius, ryšininkus, artilerininkus, Karo muziejų, Kauno ir Šančių karių kapus, radio stotį, istorines bažnyčias, pilies griuvėsius, miesto muziejų, gamtos tyrimo stotį, Čiurlionies galeriją, botanikos sodą, „Maisto“, „Drobės“ ir stiklo fabrikus ir k. Be to, per Šeštines aplankė Pažaislio vienuolyną, kur pamatė ne tik vienuolyno bažnyčios meno turtus, bet ir Kauno moksleivių manevrų pabaigą ir parada, o sekmdienį garlaiviu nukeliavo į Zapyškį. Ten pamatė Vytauto Didžiojo statytą bažnyčią. Vakaraus lankydamas valstybės teatrą.

Ekskursija buvo sustojusi šarvuočių auto kuopoje. Čia ji rado nors ir kuklų, bet nuoširdų lietuvišką vaišingumą. Bendrai, ekskursininkai, grįždami į savo gimtąjį kampelį, parsivežė daug išpuodžių ir smagių atsiminimų ir už tatau lieka dėkingi tiek savo auklėtojams, tiek visiems kuo nors ekskursijai padėjusiems asmenims. Ypatingą padėką reiškia vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus viršininkui pulk. Šarauskui, šarvuočių rinktinės vadui mjr. Asevičiui, mjr. Sidzikauskui, kap. Urbomui, kap. Juknevičiui, kap. Adomaičiui, leit. Lapurkai, virš. Balčiūnui ir visiems šarvuočių auto kuopos kareiviams.

Biržų gimnazijos ekskursija Kaune.

Dr. J. Tumėno brandos kursų dešimtmetis. Gegužės m. 7—8 d. d. buvo minimos šių kursų pirmojo dešimtmečio gyvavimo sukaktuvės. Kursai buvo įsteigti 1922 m. kovo 15 d. Ju įsteigėju ir sumanytoju laikomas dabartinis, ir per visą laiką buvęs, direktorius fil. dr. Justinas Tumėnas.

Iškilmingo akto metu, kuris buvo gegužės 7 d., p. direktorius ir kiti kalbėję nupasakojo kursų įsikūrimą ir tolimesnį veikimą. Kursai paruošė ir išleido per 200 abiturientų, kurie gavo atestatus su valdž. gimn. teisėmis; jų tarpe nemažas skaičius įvairaus laipsnio ir įvairių dalių karių. Dar ir dabat juos lanko keliolika karių, kurie vsuomet gerb. direktoriaus asmeny randa daug palankumo ir simpatijų.

Dešimtmečio proga sveikino daug išymių asmenų, mokslo įstaigų, jos buv. mokytojai, klausytojai ir kiti. Ju direktoriui buvo sušukta garšus valio ir išteikta daug gėlių.
VI. Juodvalkis.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

1 p. D. L. K. Gedimino pulkas.

Gegužės mėn. 3—4 d. į pulką atvyko naujokai iš Utenos, Trakų, Kėdainių, Šiaulių ir Ukmergės apskričių. Džiuginantis dalykas, kad kasmet naujokai atvyksta daugiau susipratus, t. y., švariau apsirengę, neprisigėrę, netriukšmaują ir t. t. Be to, gan mažas skaičius analfabetų ir daug yra abiturientų ir aukštąjį mokslą baigusiu. Sodiečių didelis skaičius atvyko jau buvę šauliais.

Motinos diena. Dauguma pulko karių gražiai pagerbė savo mamytės. Nors specialiai nebuvo surengtos paskaitos ir atliktos kokios nors iškilmės, tačiau didelė dauguma savo mamytėms parašė malonius laiškelius, gražius sveikinimus, kiti nupirko ir nusiuntė įvairių dovanėlių, o kiti tiesiog pinigais.

San. pušk. M. Grinius.

7 pėst. Ž. K. Butegidžio pulkas.

Naujokų ėmimas Klaipėdos krašte. Gegužės mėn. 3 d. buvo pašaukti atlikti karo prievolę Klaipėdos krašto jaunuoliai. Miesto gyventojai susirinko mūsų pulko kareivinių rajone, kur jie komisijos buvo skirstomi į pulkus. Ši kartą pašauktųjų buvo daug. Kaip ir paprastai, atėjo lydėti artimieji: motinos, sesės, na ir mergelės. Kadangi į kiemą buvo mažai kas įleidžiamas, tad visa minia apgulė kareivinių tvoras.

Apie 4 val. jie išvyko. Lydėjo pulko orkestro linksmas maršas ir didelis būrys „kitų“ palydovų. Naujokai buvo gerai nusiteikę ir linksmi dainavo.

Bendras sporto lavinimas. Pulko vado išleistu įsakymu, nuo gegužės 9 d. prasideda mūsų pulke visuotinis karių sporto lavinimas. Sportuojama bus tris kartus per savaitę (visose sporto šakose). Jau yra paskirti kiekvienai sporto rūšiai vadovai - karininkai. Mūsų pulko kariai galės vispusiškai savo kūną lavinti.

J. K.

8. p. L. K. Vaidoto pulkas.

Balandžio mėn. 27 ir 28 d. buvo III pėst. divizijos ryšių kursų V laidos egzaminai. Kursai buvo suorganizuoti prie 8 p. p. Viso kursų baigė 68 žmonės. Iš jų 33 — 8 p. pulko, 22 — 7 p. pulko ir 13 — atsk. artilerijos grupės. Baigusieji kursų išvyko į savo dalis ir keletas buvo paskirta į III pėst. diviziją. Visi baigusieji kursų laikomi kvalifikuotais ryšių tarnybos žmonėmis. Dauguma kursų baigė pažymėjimu „gerai“.

Gegužės m. 5 d. pulkas buvo „Konrado“ cirke. Buvo vedami ir tik ką į dalį atvykę naujokai.

Tūlas Matas.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Gegužės 4 ir 5 d. d. pulko kine buvo demonstruojama jau šiaip gana įdomi didžiojo karo kino filmas. Be to, po kino seanso (už tuos pačius bilietus) gastroliuojas fakyras parodė įdomių scenų. Ilga špilka perdūrė sau žandą ir su grafkėmis persmeigęs odą pakabino laikrodžius žadintojus vieną po kaklu, antrą ant krūtinės. Vėliau uždegęs, sumirkytą benzinoj, vatą ant ilgo geležinio smaigo kišo sau į gerklę ir bendrai degino visą savo kūną.

Parodė ir daugiau, bet ypatingai visus stebino, kai kišo sau į gerklę ugnį.

Daugelis kareivių, ypač kaimiečių, tokių šposų nebuvo matę, todėl į tokius dyvus žiūrėjo su smalsumu.

Šio mėn. 3 d. į pulką atvyko iš įvairių apskričių naujokai. Jų tarpe ir klaipėdiečiai.

Naujokų tarpe yra įvairių profesijų bei mokslo jaunuolių, o taip pat ir įvairių sportsmenų. Naujokai visi linksmi — nenusiminė, ką būdavo galima pastebėti keli metai atgal. Matyt, kad dabar kariuomenės tarnyba nė vieno jaunuolio nebaušina, o kitas net džiaugiasi kariuomenės patekęs. Kas metai pastebima pažanga mūsų jaunuolių tarpe, nes, matyti, daugelis buvę šauliai. Todėl trečioj dienoj po atvykimo į pulką į koja jau eina neblogiausiai.

Vytenietis.

Mirė.

Gegužės mėn. 2 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje smegenų uždegimu mirė pionierių bataliono eilinis Jonas Žiėkus, kilęs iš Kėdainių apskr., Josvainių val., Šaravų km. Velionis palaidotas A. Šančių karių kapinėse.

P. L. P. karo mokykla.

Jaun. kursas chemijos mokomoj kuopoj. Praktiškai susipažinti su cheminiu karu jaun. kurso kariūnams teko žygiuoti i chemijos mokomą kuopą Šančiuose. Čia susipažinom su įvairių rūšių kaukėmis. Su čekų sunkaus svorio kauke demonstravom ašarojančių medžiagų veikimą, paskiau jau be kaukių, bet silpnaj koncentracijoje, troškinančių medžiagų veikimą. Atėję prie Nemuno, ties A. Panemunės tiltu, leidom dirbtinų dūmų uždangą. Dviejų pakelių užteko nuo žemės sekėjų pridengti didelę Šančių dalį.

Ig.

Žygis. Balandžio 29 d. per lauko taktikos pratimus buvo atliktas avangardo žygis Alytaus kryptimi. Žygyje dalyvavo kadro kuopos, kariūnų aspirantų kuopos ir kar. aspirantai artileristai su pabūklais. Žygiavimą trukdė „priešo“ aviacija, kuri pasižymėjo ypatingu veiklumu. Priešą vaizdavo kar. aspirantai kavaleristai, su kuriuo priešakinė uždvara po 9 km. žygio turėjo smarkias kautynes. Nelaimėi, uždvaros 2-ro būrio antras skyrius atsidūrė prieš keturius priešą lengvus kulkosvaidžius ir buvo „išskintas“. Pratimą stebėjo ir mokyklos viršininkas gen. leit. Jackus.

J. N-as.

Aviacija.

Balandžio mėn. 21 d. pradėjo rinktis iš komendantūrų kandidatų į puskarininkių lakūnų mokyklą. Jų susirinko iš įvairių komendantūrų.

Visą savaitę tikrino jų sveikatą ir rado pusę tinkamų.

Netinkamieji dideliu liūdesiu turėjo apleisti jaukią draugystę. Pas likusius matyti džiaugsmas ir entuziazmas.

Ypatingai visi laukė lemiamos minutės, kada štabo viršininkas skaitė tinkamus. Tuo tarpu iš likusių turėjo tris atleisti. Paklausė, gal kurie nori išstoti. Bet neatsirado nė vieno. Tada silpnesnės sveikatos turėjo tris paleisti, kurie su ašaromis akyse išėjo iš eilės. Kai kurie pasiliko aviacijoje tarnauti būtina tarnybą, o kiti grįžo namo.

Vytautas S.

Pionierių batalionas.

Seniai Pirmos L. R. Prezidento karo mokyklos kariūnai - aspirantai pageidavo ekskursijų į specialias dalis — įvairias kariuomenės ginklo paskirtis. Jų troškiniai iš dalies išsipildė. Gegužės pirmomis dienomis (V. 2 d.) aplankė pionierių batalioną. Būriais buvo nuvesti į mokomos kuopos pavyzdžių klasę, kur įvairius tiltų, lieptų, fortifikacijos, kelių, minų modelius ir t. t. paaiškino mjr. Maculevičius, mokomos kuopos vadas. Be to, nuvyko į pionierių darželį (prie Nemuno), kur apžiūrėjo slėptuves, apkasus ir lieptų (Beselerio plūdinio ir polinio) pastatytas kelias atramas. Kariūnai - aspirantai ekskursija labai patenkinti ir daugelis norėtų stažą atlikti pionieriuose.

S-gius Adolfas.

Šilutės igula.

Balandžio mėn. 26 d. 7 p. Ž. K. Butegidžio pulko II b-no kariai aplankė cirka.

Balandžio mėn. 29 ir 30 d. buvo rudens šaukimo jaun. kareivių egzaminai.

Gegužės mėn. 1 d. bažnyčioje, pamaldų metu, pulko kape-lionas Balandis prisakdino jaun. kareivius. Iguloje tą dieną buvo suruoštas kareiviams pasilinksminimas.

Delininkaitis

Smalininkai (Klaipėdos kraštas).

Jau išvyko kariuomenėn atlikti karo prievolę savanoriai ir tie jaunuoliai, kurie pereitų metų rudenį komisijos buvo palikti šiam pavasario ėmimui. Visi patenkinti didžiavosi, kad gaus tarnauti Lietuvos kariuomenėje. Tie, kurie dėl sveikatos ar dėl kitų priežasčių nebuvo priimti kariuomenėn, stoja į šaulių eiles. Nemokantieji gerai lietuvių kalbos, kiek galėdami uoliai mokėsi. Prieš išvykdam į kariuomenę, kai kurie naujokai vaikščiojo pas atsarginius ir prašė papasakot apie karo tarnybą. Atsarginiai juos padrasindavo. Kad kariuomenėje netektų daug vargti su gimnastika, naujokai, atsarginių padedami, mokėsi irankių gimnastikos. Visi tikisi kariuomenėj daug ko išmokti.

T(uganas) M(irza).

Gaisras Radvilišky.

Gegužės m. 1 d. 2 val. iš nežinomos priežasties Šeduvos g-vėje kilo gaisras. Gaisrą gesinti atvyko miesto savanorių, geležinkelių kuopos ir geležinkelių ugniagesių komandos.

Ugnies pavojus buvo gana didelis, nes pavasario metu mediniai namai labai išdžiūvę ir gaisras plėtojosi labai greitai. Kol ugniagesiai atvyko, ugnis savo glėbyje turėjo 5 namus, kurie buvo visiškai ugnyje paskendę. Ugniagesiams emergingai pradėjus dirbti, gaisro plėtojimas buvo sustabdytas — ir apie 7 val. visiškai likviduotas. Reikia pažymėti, kad gaisro gesinime ypatingai pasižymėjo geležinkelių kuopos karių ugniagesių k-da.

Gaisre sudegė gelbėdamas savo turta Pranas Tarbūnas, 55 mt. amžiaus. Be to, karvė, kiaulė ir daug kito turto. Trobesiai apdrausti nebuvo.

Gaisro dalyvis J. Š.

2 ulonų L. D. K. Birutės pulko raitų sportas. Gegužės mėn. 1 d., pradant raitų sporto sezoną, pulke buvo konkūrai. Programą sudarė 2 karininkų jojimai ir vienas puskarininkių jojimas.

I. Karininkų jojimas—greitumo kategorijos. Reikėjo peršokti 12 kliūčių 1,10—1,30 mtr. aukštumo ir 1,30—2,50 platumo. Greitumas — 350 mtr. per minutę.

Dalyvavo 10 arklių. Pirmą prizą laimėjo kpt. Kaminskas viet. v. kumele „Aukšta“, nugalėjęs visas kliūtis tiksliai ir įojęs 1 mn. 7 sk.; antrą prizą — lt. Janavičius viet. v. arklių „Gandas“, atjojęs per 1 mn. 12 sk. ir vieną kliūtį numetęs. Trečią prizą laimėjo kpt. Bajerčius Rytprūsių veislės kum. „Ataka“, atjojęs per 1 mn. 11 sk. ir taip pat vieną kliūtį numetęs.

II. Karininkų barjerų šokimas: 6 barjerai, tarp jų 10 mtr. Laimi tas, kurio arklys aukščiausiai iššoks (nes barjerai palaipsniui aukštinami). Dalyvavo 4 arkliai. Pirmą prizą laimėjo lt. Staniškis Rytpr. v. arklių „Atsargus“, iššokęs 1,55 mtr., o antrą prizą — kpt. Ugianskis viet. v. arklių „Augalas“, iššokęs taip pat 1,55 mtr. tik per ilgesnį laiką.

Puskarininkių greitumo jojime reikėjo nugalėti 12 kliūčių 1,10—1,15 mtr. aukštumo ir iki 2 mtr. platumo. Dalyvavo 17 arklių. Visi laimėjusieji prizus kliūtis peršoko tiksliai, skyrėsi tik greitumu. Pirmą prizą laimėjo vyr. pusk. Plūta, viet. v. arklių „Gaigalas“, jojęs 1 mn. 3 sk., antrą tas pats viet. v. kumele „Florida“, atjojęs per 1 mn. 6 sk. ir trečią prizą laimėjo vyr. pusk. Rimkūnas viet. v. kumele „Akušere“, atjojęs per 1 mn., 8 sk.

Po šokimų puskarininkiai ir ulonai rodė kirtimą, dūrimą ir džigitavimą.

T.

Technikos rinktinė. „Kario“ 18 nr. įdėta žinutė iš pionierių bataliono, kur buvo pasakyta apie sudarymą technikos dalių rinktinės futbolo komandos. Tokia rinktinė jau sudaryta iš pionierių ir ryšių batalionų bei auto rinktinės. Dabartiniame rinktinės sąstata daugiausia įeina pionierių.

Nors tik keletas dienų, kaip rinktinė išsikūrė ir padarė vos porą treniruočių, bet jau suspėjo visai gražiai užsirekomenduoti. Balandžio mėn. 30 d. kariuomenės sporto stadione turėjo draugiškas rungtynes su Karo mokyklos futbolo komanda. Nežinrind, kad pirmame puslaikyje Karo mokykla buvo visai palankus smarkus vėjas, bet prieš rinktinės nuolatinį spaudimą atsilaikyti neįstengė ir pralaimėjo 1:0. Antrame puslaikyje Karo mokykla gynimą ir puolimą sustiprino, bet jai nepasisekė, nors progų buvo. Rungtynės baigiamos 2:0 rinktinės naudai.

A-tas B.

Karo mokykla — 5 p. pulkas. Balandžio mėn. 28 d. karo mokyklos stadione buvo draugiškos rungtynės tarp Karo mokyklos ir 5 pėst. pulko futbolo komandų. Rungtynės baigėsi 3:2 Karo mokyklos naudai.

Jg.

5 p. p. — technikos rinktinė. Gegužės mėn. 3 d. buvo draugiškos futbolo rungtynės tarp 5 p. pulko ir technikos rinktinės. Kiek anksčiau techn. rinktinė žaidė su Karo mokykla ir laimėjo 2:0 savo naudai. Manė ir 5 p. pulkui įstumti, bet nepavyko. Antram puslaiky 5 pulkas įmušė vieną golą, ir tik per didelę pastangą ir, be to, paskutinę minutę techn. rinktinė pasisekė išlyginti rezultatus.

Paukštis.

Klaipėda. Gegužės mėn. 8 d. Klaipėdoj buvo futbolo rungtynės tarp „K. S. S.“ A. L. ir „Freya V. f. R.“ A. L. Lietuvos pirmenybėms. Rungtynės baigėsi 6:1 K. S. S. naudai.

Gegužės mėn. 8 d. Klaipėdoj buvo sklandymo sporto šventė. 1931 mt. buvo įsteigta Klaipėdoj sklandymo mėgėjų sąjunga. Dabartiniu metu sąjunga turi 40 aktyvių narių, du sklandytuvus ir baigia statyti trečią. Lig šiol turėjo tik mokomuosius aparatus; dabar statomas jau didesnis, lakūnams - mokomams skirtas.

Per šią šventę sklandyta mokomaisiais sklandytuvais. Buvo apie 10 kartų pasikelta į orą. Startavo klišo nariai. Sklandytuvai buvo į orą pakeliamas gūminių virvių pagalba (kurių buvo dvi). Tas virves įtempdavo keli vyrai, paskui aparata paleisdavė.

Kadangi vėjo beveik visai nebuvo, ir kalnas, nuo kurio sklandytuvai startavo, buvo neaukštas, tad toliau nusklendyti nepasisekė. Ore pasisekė lakūnams prabūti ne per ilgai. Nuskrusta apie 100—1500 mtr.

„K. S. S. - Kultus“ — „Spielvereinigung“ 1:3. Gegužės 6 d. Klaipėdoj apsilankė Kauno sporto sąjunga „K. S. K. - Kultus“, kuri žaidė futbolo rungtynes su vietos komanda „Spielvereinigung“. Šias rungtynes laimėjo Spielv. 3:1.

J. K-ris.

Sportininkams geležinkeliais važiuoti lengvatos. Finansų ir susisiekimo ministeriams keleivių ir bagažo geležinkeliais pervežimo tarifo I dalį patvirtinus, geležinkelių valdyba savo pašto telegrama 101/E nr. visiems geležinkelių stočių viršininkams pranešė, kad nuo š. m. balandžio mėn. 30 d. sportininkams, važiuojantiems į rungtynes, grupėmis ne mažiau kaip 3 asmenų, pristačius sporto lygos patvirtintus nustatytos formos ekskursijoms papiginta kaina važiuoti liudijimus, duodama 75% nuolaidos nuo II ir III klasės bilietų kainos.

Šiuo papiginiu ypatingai turėtų pasinaudoti mūsų provincijos sporto apygardos, ruošdamos dažniau su Kauno apygarda įvairias rungtynes.

A-kas.

Prasidėjo futbolo pirmenybės. Gegužės mėn. 7 d. prasidėjo Lietuvos futbolo pirmenybės LL komandų. Kaune LFLS nugalėjo tik šiemet pradėjusią žaisti aukšt. lygoj „Makabi“ 5:1 (2:1). „Makabi“ pasirodė silpnokai. Kybartų šaulių komanda „Sveikata“ (Suvalkijos meisteris) Kaune nugalėjo kauniškę LGSF 2:1 (1:0). Rungtynės buvo įdomios. Provinciniai parodė visai neblogą žaidimą ir laimėjo užtarnauti, LGSF garbės golą įvarė iš pendelio.

Šiauliuose Šančių šaulių „Kovas“ nugalėjo vietos „Makabi“ 6:0 (2:0).

Keturių komandų turnyras. Per Sekmines (gegužės 15—16 d. d.) Kaune turėjo žaisti Rytprūsių rinktinė futbolo komanda prieš Lietuvos ir Kauno rinktinės, bet paskutiniajai atsisakius žaisti, Kaune bus keturių LL komandų turnyras. Turnyre dalyvaus — Š. Š. Kovas, LFLS, LGSF ir Makabi. Nugalėtojui yra skirta dovana. Panašius turnyrus manoma padaryti tradiciniais, t. y., kiekvienais metais Sekminių metu.

Latvių pasisekimai Berlyne. Gegužės mėn. 8 d. Berlyne buvo bėgimas ir ėjimas skersai Berlyną (25 klm.) dalyvaujant įvairių tautų garsiems bėgikams ir ėjikams. Ėjime pirmą vietą laimėjo latvis Dalinas, nužygiavęs 25 klm. per 2 val. 4 min. 12 sek. Šis laimėjimas Dalino yra trečias iš eilės ir tuo būdu laimėjo skirtąją dovana. Bėgime pirmą vietą laimėjo berlynietis Brauchas, nubėgęs 25 klm. per 1 val. 28 min. 10,4 sek. Antras atbėgo latvis Motmileris, atsilikęs nuo Braucho vos 10 metrų.

Išspręstas čempiono vardas. Prieš 10 savaičių prasidėjęs šachmatų matčas tarp ligšiolinio čempiono Machto ir Mikėno pasibaigė pirmojo naudai. Iš viso Machtas laimėjo 5 partijas, o Mikėnas 4. Taigi Machtas savo titulą apgynė ir lieka Lietuvos šachmatų čempionu.

Nauji sunkumų kiln. rekordai. Gegužės 8 d. buvo bokso ir sunkumų kilnojimo vasaros sezono atidarymas. Sunkumų kilnojime plunksnasvoris Ramanauskas pasiekė naują Lietuvos rekordą, išstumdamas 92,5 kg. Pussunkio sv. Smilgevičius išmetė 88,75 kg. tuo būdu pasiekdamas naują Lietuvos rekordą. Iš bokso rungtynių pažymėtinas Mirono II pralaimėjimas šiauliškiui Beniečiui, kuris Mironą nugalėjo papunkčiui.

Universitetas — Karo Mokykla 8:0 (3:0). Per Šeštines šventes Akad. sporto kl. proga Karo mokykla žaidė tradicinės futbolo rungtynes su universiteto rinkt. Šios rungtynės buvo trečios — pirmas laimėjo Karo mokykla 2:1 antras ir trečias universitetas — 20: ir 8:0.

Lenkijos sporto sąjungos ir narių skaičiai. Paskutinėmis statistikos žiniomis, įvairiose Lenkijos sporto sąjungose yra tokie sportininkų skaičiai: Sokol turi 975 lizdus su 90 tūkstančių sportininkų, Strzelec (šaulių sąjunga) turi 7.500 skyrių su 300 tūkstančių narių; 210 lengvosios atletikos klubų turi 8.800 narių, 52 irklavimo klubai turi 7.700 narių, 96 pašliūžininkų klubai — 500 narių, 13 dviratinkų klubų — 750 narių, 70 teniso klubų — 2.500 narių, 12 pačiūžininkų klubų — 700 narių, 84 plaukimo klubai — 2.100 narių, 16 fechtavimo klubų — 350 narių, 80 bokso klubų — 3.100 narių, 156 sporto žaidimų klubai — 5.200 narių, 11 būrinių laivelėjų klubų — 1.000 narių, 54 ledo hokey klubai — 1.000 narių, 51 atletų klubas — 2.600 narių, 36 motociklų klubai — 300 narių, 14 žemės hokey klubų — 350 narių, 22 jojikų klubai — 500 narių; automobilininkų yra 14 draugovių.

Įs šaulių gyvenimą

Kaunas. Geg. 8 d. buvo studentų š. būrio susirinkimas. Dr. Jurgelionis laikė paskaitą, kurioje priminė mūsų valstybės atsilikimą nuo kitų valstybių sporte ir ragino prie to darbo prisidėti stud. šauliams, organizuojant kaimuose sporto šventes, į kurių programą įtraukti kitų valstybių pavyzdžiu gražių, lengvų ir įdomių sporto numerių, kaip arklių lenktynės ir kit. Toliau priminė, kad permaža pažįstam savo kraštą ir dažnai nežinom artimiausios apylinkės gražios istorijos, kuria ypač domisi net svetimieji. Gerb. prelegentas priminė, kad ypač stud. šaul. turi organizuoti savo krašto pažinimą ir pradėjus savo artimiausia apylinkė, apskričiu testuoti toliau.

Per Devintines nutarta suruošti ekskursiją į Dzūkiją, ypač į istoriškas Liškiavos, Perlojaus, Varėnos, Veisiejų ir kitas gražias apylinkes. Nutarta stud. šauliams įsigyti atskirą uniformą, kaip turi visos korporacijos. Toliau nutarta, kad šauliai, baigę universitetą, paliktų būrio rėmėjais, kaip korporacijų filisteriais. Įsteigta savišalpos kasa. Susirinkimas priėmė š. Sragausko paruoštą rezoliuciją dėl lietuvių nelietuviškų pavardžių lietuvinimo ir per Š. S. centrą prašys vyriausybės, kad tam darbe palengvintų ir pavestų Š. Sajungai tai vykdyti. Pabaigoj atsiveikino su šauliais būrio vadkas kap. Jančys ir linkėjo būriui geriausios kloties ir sėkmingiausios darbuotės ateity. *Dovinietis.*

Sudargas. Seniau čia jokios ugniagesių komandos nebuvo. Artimiausi buvo Jurbarko ugniagesiai, esą už 10 kilometrų. Dabar vietos šaulių būryje įsteigta šaulių ugniagesių komanda. Jau seniau buvo manoma įsteigti ugniagesius, bet dėl įvairių priežasčių teko atidėti. Visi apylinkės ūkininkai tuo šaulių darbu labai patenkinti. Turtingesnieji Sudargo žydai savo noru subūto būti nariais rėmėjais ir mokėti tam tikrus mokesčius. Dabar manoma įsigyti kibirus ir mokytis ugniagesybos. Ateityje manoma įsigyti rankinį siurbli.

T(uganas) M(ir)za.

Subačius (Panevėžio apskr.). Vietos šaulių būrys, nors ir krizės metais, tačiau pasiryžo savo namus pasistatyti. Nors dar galutiniai paruošto projekto namų statymui nėra, tačiau namai būsią dideli, pritaikinti šaulių būrio reikalams ir, be to, turės erdvią salę, kur bus rengiami vakarai, įvairūs minėjimai ir kit. pramogos. Šių namų statymo reikalas ne tik vietos šauliams, bet ir visiems subatėnams yra aktualus ir jau seniai pribrendęs, todėl nenuostabu, kad šauliai apylinkės gyventojų tarpe savo sumanymui randa pritarimo. Padidinti būrio išdą namų statymui, šaulių būrys surengė loteriją, kuri bus š. m. birželio m. 29 d. Subačiaus miestely. *J. B.*

Vištyčio šaulių būrys. Prie Vištyčio šaulių būrio Pavištyčio kaime įsikūrė šaulių moterų ratelis. Balandžio m. sušaukėme steigiamąjį susirinkimą. Paskaitą „Moterys ir krašto gynimas“ laikė šaulė mokytoja E. Žitiniūtė. Ją išsirinkome ir ratelio vadove. Nutarėme tuojau įsigyti uniformas ir pasiruošti pirmosios pagalbos egzaminams. Vyrai į mūsų užsimojimus žiūrį nepasitikėdami. Bet mes nenusimenam.

Mūsų būrys pereiniais metais įsisteigė dudu orkestrą ir šiemet jau neblogai sugroja. *Sesyte.*

Didelis šaulių darbas Veliuonoje. Su pavasario saule ir Veliuonos šaulių būrys į darbą išėjo. Gedimino kalnas beveik iš pagrindų pertvarkomas, persodinami kai kurie medeliai ir naujų prisodinama. Aikštės didinamos, klombai perkasami, pravedami nauji takai ir laiptai tvarkomi, kurie paskutiniu metu jau buvo bebaigia griūti.

Būrys nutarė ant Gedimino kalno statyti vasarinį teatrą. Medžiaga jau nupirktą ir planas paruoštas. Teatras žada būti 24 metrų ilgumo ir 10 metrų platumo, scena įrengta erdvi ir su visais patogumais, kuri nevaždinimo metu atstos orkestro estradą. Prie to dar bus įrengtas ir bufetui kioskas.

Veliuoniečiai šiam puikiam būrio užsimojimui labai priitaria, nes vasarinio teatro jie jau seniai laukė. Tada Veliuona galės lankyti ir sostinės artistai su gastrolėmis ir pajavairinti perdaug vienodą gyvenimą.

Tik kiek sunkiau būriui su lėšomis, nes minėtam darbui juk ne vieno tūkstančio reikia. Tikimasi tas lėšas surinkti iš pramogų ir loterijų. Be to, susidariusi sklandi būrio vaidintojų trupė su geru režisierium priešaky žada gastroluoti po aplinkinius būrius ir sudaryti kiek pelno. Trupė turi paruošusi „Varnalėšas“, Gogolio „Revizorių“ ir operetę „Malūnininkas ir kaminkrėtys“. Iš jų ypač „Revizorius“ puikiai suklūjuotas.

Sekminėms būrys rengia ant Gedimino kalno milžiniška gegužinę. Kalnas bus puikiai iluminuotas. *Korespondentas.*

Danai, mažindami savo kariuomenę, ją stiprina

Danijos vyriausybė jau prieš keletą metų ketino nuginkluoti Daniją, panaikindama savo kariuomenę. Kai kurie skaičiai ir karo biudžeto apkarpymai jau įvykdyti, tačiau visiškai nusi-ginklavimas, kaip buvo numatyta, vargiai bebus vykdomas. Tai kliudo bendra politinė padėtis.

Jau du kartus (1931 ir š. m. kovo 17 d.) Danijos vyriausybė buvo patiekusi seimui patvirtinti įstatymo projektą pakeisti sausumos kariuomenę ir karo laivyną „apsaugos korpu“, bet abu kartus seimas tuos projektus atmetė. Vėliau kairiosios partijos patiekė kompromisinį įstatymo projektą, kuris buvo seimo pirmuosiuose ir antrosiuose rūmuose priimtas ir virto įstatymu.

Naujame įstatyme jau nebėra jokios kalbos apie kariuomenės panaikinimą, bet ji bus tik reorganizuota, geriau aprūpinant ją techniškai ir net sustiprinant veikiančias dalis. Kariuomenės sumažinimas palies tik rezervines dalis. Jų taikos metu liks tik kadrai. Kariuomenę reorganizavus, manoma sumažinti karo išlaidas nuo 30 milijonų kronų iki 24 mil. kronų. Naujajį įstatymo projektą parengė danų ginkluotų jėgų vadkas gener. leit. With, kuris, pasinaudodamas seimo ginčiais, žymiai sustiprino savo tarnybines padėti. Jam dabar priklausys ginklų rūšių inspektoriai ir vyriausio štabo viršininkas, kurie ligi šiol tiesioginiai priklausė karo ministerio ir buvo lygių teisių su ginkl. jėgų vadu. Tuo būdu sujungus vyr. kariuomenės vadovybę į vienas kariuomenės vado rankas, kariuomenės kautynių pajėgumas sustiprės.

Bet didžiausias pakeitimas bus — rezervinių formacijų panaikinimas. Pėstininkų mokymo laikas paliekamas 5 mėnesiai. Naujokų kasmet bus priimama vietoj 10.000 tik 8.000. Ligi šiol danų kariuomenė turėjo 17 pėstininkų batalionų ir 18 rezervų bat. — iš viso 12 pėst. pulkų, sujungtų į 3 pėst. divizijas. Ateity tebus 2 pėst. divizijos iš 8 p. pulkų po 3 batalionus (24 p. bat.). Ligi šiol buvo 140 šaulių kuopų ir 12 kulk. kuopų, dabar bus 96 šaulių kuopos ir 24 kulk. kuopos. Taip pat bus padidintas skaičius ir kitų pėst. ginklų: minosvaidžių, pėst. art. pabūklų. Pulku ir divizijų štabai irgi bus padidinti.

Kavalerijos ligi šiol buvo 3 pulkai po 2 linijos esk. ir 1 rezervų eskadrono, ateity tebus 2 kav. pulkai, iš viso 7 eskadronai, 5 dviratinių eskadronai ir 2 šarvuoti auto eskad.

Lauko artilerijos ligi šiol buvo 27 arkliais kinkytos baterijos, ateity bus 6 motorizuotos ir 18 arkliais kinkytų baterijų. Sunkiosios artilerijos ligi šiol buvo 18 arkliais kinkytų baterijų, kurios beveik visos turėjo senų konstrukcijų pabūklus ir municiją, dabar visos sunk. baterijos bus motorizuotos ir aprūpintos moderniškais prancūzų konstrukcijos pabūklais ir municija. Naujai bus suformuota priešlėktuvinė artilerija iš 8 baterijų. Manoma, kad ligi 1933 metų pavasario 2 baterijoms pabūklai bus pagaminti savo fabrikuose, o 1 baterijai pabūklai bus pirkti Anglijoje. Kitos 5 baterijos galės būti suformuotos ir aprūpintos ligi 1935—6 metų.

Toliau naujasis ginkluotų jėgų įstatymas numato dvigubai padidinti dabartinės oro jėgas. Ligi šiol danai turėjo 2 žvalgybos eskadras ir 1 naikintuvų esk.; iš viso 50 lėktuvų. Ateity danų aviacija turės 6 eskadras iš 100 lėktuvų, be komandų ir atsarginių.

Tuo būdu danų kariuomenė ateity bus nors ir mažesnė, bet daug moderniškesnė ir geriau aprūpinta techniškai ir, žinoma, stipresnė, negu ligi šiol. Kariuomenę moderninti, o ne naikinti verčia danus jų pietinio kaimyno vokiečių agresyvinė politika, siekianti atgauti per didįjį karą nustotas žemes. Nes Danija, nors ir nedalyvavusi kare, bet plebiscito būdu gavusi šiaurinę Šlezvigo dalį, numano, kad gali tekti ginklu ją ginti nuo savo kaimyno, todėl ir rūpinasi sustiprinti savo kariuomenę.

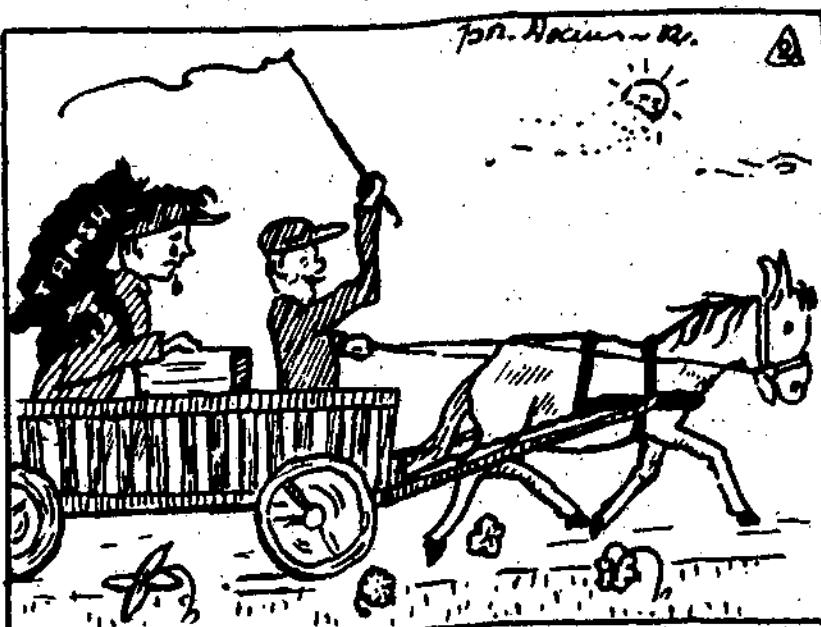
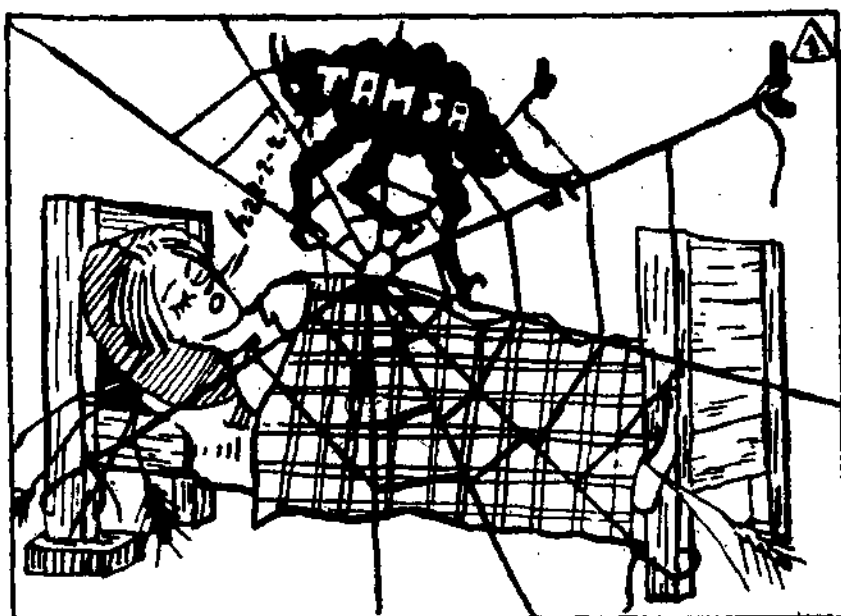
Prancūzai pasiruošę chemijos karui. Paryžiaus — Quimper'o geležinkelio st. Pierre des Corps stotyje prekių traukiniui manevruojant keleta vagonų nuriedėjo nuo bėgių. Tarp jų buvo viena cisterna su nuodingu skystumu, siunčiama pramonės reikalams Kuhlman'o fabrikui. Skystumas išsipylė į geležinkelį, atsirado dujų. Tuo metu stotyje sustojo greitasis traukinys. Kad ir trumpai stovėjo šis traukinys, vis dėl to kai kurie keleiviai lengvai nusinuodijo ir buvo reikalingi gydytojo pagalbos. Įdomu, kad dujoms atsiradus, visi stoties tarnautojai labai greit gavo priešdujines kaukes. Todėl „Luzerner Neuesten Nachrichten“ laikraštis pažymi „įvykis St. Pierre des Corps stotyje rodo, kad Prancūzija ne tik ruošiasi chemijos karui, bet ir ginkluojasi prieš dujas“.

Sovietų Rusija įsigyja du karo laivus. Neseniai Italijoje buvo baigti statyti Turkijai du nauji kontrtorpediniai laivai, nuo kurių ši atsakė dėl ekonominių krašto sunkumų. Dabar tuos du karo laivus nutarusi iš Italijos pirkti Sovietų Rusija. Naujieji laivai būsią skirti sustiprinti Juodųjų jūrų karo laivyną.

Apie tamsos vorą ir Tamošių Šporą

Jon. Dociaus foto ir oracijos

Bėga dienos, kaip pašėle,
Kaip nekrikštytosios vėlės,
O Tamošius miegą audžia —
Atsibunda ir vėl snaudžia.
Kas, kad baigė porą skyrių —
Kad vadina jį didvyriu,
Kada smarkiai išgėres
„Dirba“ basių nusitvėres.
Aria taip, kaip tėvas arė,
(Sakot, kas jam pasidarė) —
Tai todėl, kad tamsus protas
Nieko pats nenor žinoti,
Knygos — užsimušė nerasi,
Laikraščio neišsirašo;
Taip ar lyja, ar tai sninga, —
Atsibunda ir vėl minga.
O tas baisus tamsos voras
Turi gan klastingus norus, —
Jį į tinklą ši suaus
Ir pakars, o gal papiaus. (1 pav.)
Dvidešimt pirmi sukako,
Tamošiuko širdis plaka, —

Geras žinovas.

Naujokas Švilpa žiūrėdamas, kad raitininkai, jodami, kepurės dirželi nešioja po smakru, klausia savo draugo:
— Jeronimai, gal tu žinai, kodėl raitininkai kepurės dirželi po smakru nešioja.
Jeronimas: Et, tu jau, Zigmaj, nieko ir neišmanai. Pats gerai žinai, kad ant arkio jojant labai krato, o jei diržiuku neparištų smakro, tai pajojus koki 30–40 klm, kelio, nuo tokio ilgo kratymo apatinę žiauną pamestų.

Rieda ašara grandi
— Och, tie dvidešimt pirmi!..
Kinkos dreba, bet važiuoja,
O tamsa — draugė senoji
Lydi jį ir šnibžda ausin:
Oi, kas bus, kai nukeliausim!.. (2 p.)
Kario rūbais apsilvilkus,
Keista mintis jam nusmilko;
Jis suprato, kad per tamsą
Sau tik prapulti jis randa.
Čiupo ją už pakarpos:
— Per tavo nėra tvarkos!
Ach, tai tu vienui viena,
Mano priešas amžina. (3 pav.)
Greit į laikraščius ir knygas
Išgalando durklą lygų;
— Ech, drauguže, eikš čionai! —
„Būsiu tavo amžinai“!..
Ir tik-riam, tik riam-čiam-čiam!
Piūtis durklui jo plačiam;
Dabar jis kitaip jau sės
Ir Onutė jį mylės.

Jis jau išmėgino.

— Kada kareivis geriausiai įvertina savo šautuvo svarbumą?
— Tada, kai jis baigia savo valandas stovėti. (b)
„Laimingasis“.
— Tai ką tau, Petrai, pranešė mieste tas karininkas, kai pastebėjo neužsegta sągą?
— Dėkui Dievui man tai beveik nieko, sakė tik, kad patsai praneščiau savo viršininkui. (b)

Tikrovė ar sapnai.

Ei, Elyte, tu meili,
Mano meilė taip gili,
Bet kartu man taip skaudu,
Kad gaunu aš valandų...

Oi, myliu aš taip myliu,
Nors mylėti negaliu, —
Štai rodyklė ant antros,
O, viršila man sugros...

Ar tikrovė, ar sapnai
Kartais jau nė nežinai, —
Kai aš su tavim kartu
Taip baugu tų valandų, —

O kai stoviu kaip baslys
Akyse vėl reginys
Tas gražutis — aš ir tu —
Kai mes buvome kartu... —

Ir tada ne taip baugu
Nors ir 10 valandų, —
Kai vaidenas prieš akis
Tas šviesusis reginys...

Ei, Elyte, tu meili,
Mano meilė taip gili,
Nors jau kartais nežinai
Ar tikrovė, ar sapnai... —

A-tas B.

Kodėl reikia pasirašyti?

Naujokas klausia seno kareivio:
— Sakyk man, bičiuli, kodėl kareiviai, gaudami algą, turi pasirašyti? Aš jau kiek algų esu iš ūkininkų paėmęs, o niekad nesu pasirašęs.
— Nieko tu dar, brolau, nežinai. Suprask, juk kariuomenėj mokina rašyti, todėl, kas mėnuo patikrina, ar šiek tiek rašyti pramoko.

Išsiplepėjo.

— Na, Antanaiti, ką turi daryt susirgęs kareivis?
Antanaitis (kuriam nesiseka simuliuoti). Jis... jis... kokia čia dar gali būti liga, jei pulko gydytojas vis tiek sušinos... (b)

Kuopos raštinėj.

— Ar tiesa, kad Duda pašalino už blogą rašymą?
— Matai, ne tiek už rašymą, kiek už skutimą. (b)

Pulko kirpykloje.

— Na, ar ilgai dar man teks laukti skustis?

Kirpėjas (pažiūrėjęs į beūsi karį)
— Mano nuomonė, dar apie porą metų. (b)

Kariška želma.

Tėvas (mōtinai) — Jau matyt viena žvaigždė...
Sūnus (atostogininkas) — Skubiai man dirža, tai bus, tur būt, mūsų karininkas. (b)

Kristas akyje.

— Tamstai, rodos, kažin kas į aki iškrito?
— Draugo batal.

Vokiečių reichswehro (kariuomenės) komplektavimas. Reichswehro (karo) ministerija paskelbė naują instrukciją kariuomenei komplektuoti.

Kariuomenės papildymą atlieka divizijų apygardos. Verbavimo punktais yra batalionai, kavalerijos pulkai ir artil. divizionai. Aukštesnieji štabai, karo mokyklos ir sanitarijos dalys kareivių verbavimu neužsiima. Kareivių verbavimas yra pareiga ir kuopų vadų, nes jie tiesioginiai užinteresuoti jų tinkamu parinkimu. Kariuomenės dalys turi pririnkti tiek savanorių, kad jų skaičiaus pakaktų pakeisti visus atleidžiamuosius. Administracijos tarnyboms papildyti kareiviai atskirai neverbuojami.

I kariuomenę visai nepriimami: teismo bausti asmenys, asmenys kesinęsi nuversti esamąją valstybės tvarką, taip pat nepriimami i kariuomenę asmenys, priešingai nusistatę prieš valst. konstituciją (o tokių politinių grupių, kurios neigiamai nusistatę prieš valstybės konstituciją, Vokietijoje yra keletas).

Reikia pabrėžti, kad vokiečių kareivio savanorio karo tarnyba gana ilga — ji trunka 12 metų. Anksčiau kareivis gali būti atleistas tik svarbiais atsitikimais. Dabar išleistoje instrukcijoje numatyta, kad kareiviai gali būti atleisti anksčiau iš kariuomenės tik pasikeitus tarnybos, šeimos ir asmeniškoms aplinkybėms, jei tai turi rimto pagrindo.

Jei kareivis pastebimas dalyvaujant prieš konstituciją nusistačiusios partijos veikime, tai taip pat turi būti iš kariuomenės atleistas.

Dūmuose pasislėps puolamieji lėktuvai. Anglijoje yra išrastas prietaisas, kuriuo skrendantis lakūnas galės paleisti apie savo lėktuvą dūminę uždangą. Šio prietaiso padedami anglų bombavežiai galės mėtyti i priešo miestus bombas, o patys bus nematomi.

Spalvuotų dūmų uždangos. Kitų valstybių kariuomenėse tyrinėjama ir bandoma pagaminti ir pritaikyti naudojimui spalvuoti dūmai. Manoma, kad spalvuoti dūmai galės būti naudojami maskiravimo tikslams. Tokie dūmai gali būti pagaminti visokių spalvų: žalios spalvos — pievoms, miškams maskiruoti, geltonos sp. — smėliui, javų laukui, mėlynos sp. — vandenims ir kit.

I Tolimuosius Rytus rusai siųs 600 didelių karo lėktuvų. Užsienio spauda praneša, kad Sovietų Rusijos valdžia yra nusistačiusi i Tolimuosius Rytus siųsti 600 didelių karo lėktuvų. Ši demonstracija esą kreipiama prieš Japoniją ir turinti tikslą paslėpti rusų kariuomenės Tolimuose Rytuose silpnumą.

Civilinė aviacija Anglijoje. Paskutiniiais metais Anglijoje pradėjo sparčiai plėstis civilinė aviacija. Dabar Anglijoje yra 38 aeroklubai, iš kurių 22 klubai gauna valdžios pašalpas. Visuose aeroklubuose yra 11.700 narių, vadinas, 4.700 narių daugiau negu buvo pernai. Aeroklubų nariai yra ne vien lakūnai, bet ir civilinės aviacijos rėmėjai. Iš visų 11.700 aeroklubų narių lakūnų yra tik 5.300. Palyginamai neperdidelio civilinės aviacijos augimo tempo priežastis ta, kad iki šiol buvo labai brangūs lėktuvai, kurie paskutiniu metu žymiai atpigę. Dar ir dabar Anglijoje lėktuvai yra brangesni negu kitose valstybėse. Antra priežastis, tai gana aukštas nario mokestis. Specialus mokestis imamas ir už suteikimą lakūno-piloto vardo. Už lakūno diplomą reikia mokėti apie pusketvirto šimto litų.

I aeroklubus nariais — lakūnais priimami tik rimti ir darbštūs jaunuoliai. Aviacijos klubų instruktoriai yra labai aukštos kyalifikacijos. Pernai valdžios remiami aeroklubai atliko 71.474 skridimus ir paruošė 900 naujų lakūnų.

Istatymas dezertyrų turtui parduoti Lenkijoje. Sulipdytoji iš užgrobtų kraštų Lenkija turi nemaža vargo bei rūpesčių. Valdžia nuolat turi reikalų su pavergtųjų tautų bruzdėjimais viduje ir jų skundais užsieny. Nepuikūs reikalai ir su i kariuomenę paimtais svetimtaučiais, kurių skaičius lenkų kariuomenėj labai didelis. Svetimtaučiai kariai yra persekiojami. Kiekviena proga prikaišojama ir niekinama jų tautybė. Ypač nemėgiami lenkų kariuomenėj ukrainiečiai, lietuviai ir vokiečiai. Dėl skriaudų ir persekiojimų svetimtaučiai kariai labai dažnai meta kariuomenę, apleidžia ir savo gimtąjį kraštą, užgrobtą lenkų, ir bėga i gretimas valstybes: Lietuvą, Vokietiją ir Sovietų Rusiją. Bėgančiųjų iš lenkų kariuomenės nuošimtis didelis. Bėgliai daugiausia bėga su apranga, o kartais ir municija. I šią aplinkybę atkreipė dėmesį ir valdžia. Neseniai priimtas įstatymas, pagal kurį leidžiama kariškajai vadovybei parduoti dezertyrų paliktus civilius daiktus: rūbus, avalinę ir

kt. Daiktai bus parduodami po 6 mėn., negrįžus bėgliui. Dabar pašauktųjų i kariuomenės dalis naujokų rūbai ir kiti daiktai yra iš anksto skirtos komisijos įkainojami, dalyvaujant ir pačiam daiktų savininkui-naujokui. Ši priemonė palengvina bėglių palikto turto likvidavimą.

Pašto karveliai karo laivyno tarnyboje. Per paskutinius Amerikos karo laivyno manevrus buvo platūs bandymai su paštiniais karveliais. Tie bandymai parodė, kad karveliai tin-ka ryšiui ne tik žemyne, bet ir jūroje. Daugiausia dėmesio buvo kreipiama i ryšį su krantu. Iš 12 karvelių, kuriuos paleido vienas karo laivas 100 jūrų mylių atstume, krantą pasiekė 9 karveliai. Pirmieji karveliai atskrido per 2 val. 15 min. Didžiausią atstumą — 217 jūrų mylių, perlėkė 3 karveliai, o buvo paleista 4; 180 jūrų mylių perlėkė 7 iš 8.

Kariuomenės leidiniai.

„Mūsų Žinynas“ 1932 m. XXII t. 86 nr.
„Kardas“. 5 nr.

Nauji leidiniai.

Medicina. Nr. 2.

Sviesos keliai. Nr. 4. Moksleivių žurnalas.

Vladimiras Šilkarskis, prof. Ateizmas ir mokslas.

A. S. Brundza, Ties žydinčiais veidais. Eilėraščių rinkinys.

63 pusl. Šiauliai, 1932 m. Kaina Lt. 1,50

A. Avizienius, Suomų kraštas. 64 pusl. „Pažangos“ b-vės

leidinys. Kaunas, 1932 m. Kaina 30 cnt.

P. Šalčius. Ekonomika. Mokslas apie ūkiškąją žmonių ge-rove. II dalis. 64 pusl. „Pažangos“ b-vės leidinys. Kaunas, 1932 m. Kainanepažymėta.

Misijos. Ilustruotas mėnesinis misijų žurnalas. 5 nr.

Naujoji Vaidilutė. Moterų inteligenčių mėnesinis žurnalas. 4 nr.

Žvaigždė. Švenč. Jėzaus Širdies laikraštis. 5 nr.

Židins. Literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo mėnesinis žurnalas. 4 nr.

Kun. J. Stankevičius. Pirmosios komunijos atminimui. 24 pusl. „Pavasario“ knygyno leidinys. Kaunas, 1932 m. Kaina 20 centų.

Katalikų tikybos vadovėlis, skiriamas trečiam, ketvirtam liaudies mokyklos skyriui ir gimnazijos I klasei. Parašytas einant naująją Lietuvos vyskupų priimta ir patikrinta programa. Parašė kun. Juozapas Remeškis. 100 pusl. Kaunas, 1932 m. Kaina lt. 1,50.

Kun. Chaignon'as. I aukštybės. Dvasiškų mąstymų antroji knyga. Lietuviams skaitytojams parengė kun. M. Vaitkus. 200 pusl. Kaunas, 1932 m. Kaina lt. 3,50.

Kultūra. Mėnesinis mokslo, visuomenės ir literatūros žurnalas. 4 nr.

Lietuvių - Ukrainiečių Draugijos žinios. Nr. 2.

Petras Babickas. Gintaro krantas. 83 mūsų pajūrio vaizdai. 1 sąsiuvinis. Lietuvos šaulių sąjungos leidinys. Kaunas, 1932 m. 48 didelio formato pusl. Viršelį pieštas dail. Al. Šepečio. Kaina nepažymėta.

Autorius, matyti, visa širdimi yra pamilęs mūsų pajūrio gamtos grožybes, o taip pat ir šio krašto ramius gyventojus ir todėl savo trumpam įžangos žodely sako, kad negalima žodžiais aprašyti viso to, ką ten būdamas žmogus pergyveni, bet pataria kiekvienam tą žavingą kraštą aplankyti. 3 ir 4 puslapiuose autorius deda trumpų informacijų apie mūsų pajūri

Blogas burnos kvapas

veikia atstumiančiai; biauros spalvos dantys gadina gražiausią veidą. Abu tie grožio trūkumai dažnai esti pašalinami tik kartą išvalius dantis puikiai gaivinančia dantų pasta — Chlorodont. Dantys ir jų šonines paviršius gauna po trumpo vartojimo nuostabų dramblio kaulo blizgejimą, naudojantis vien tik tam tikslui mūsų pagamintu dantų šepetuku — Chlorodont su specialiai įtaisytomis dantims šeriais Užsilikusios dantų tarpeliuose maisto liekanos, kurios paprastai ir yra blogo burnos kvapo priežastis, tuo būdu grynai išvalomos. Tikra tik mėlynai žaliuose originaliuose įpokavimuose su antrašte Chlorodont. Pameginkite pirmiau su viena tuba uz Lit. 1'50; didele tuba Lit. 2'50; gaunama visur.

(anglų ir prancūzų kalbomis). Paskutiniam puslapyje dėtas mažutis pajūrio žemėlapis ir trumputės informacijos apie mūsų pajūrio ir vidaus kurortus. Likusią didžiausią knygos dalį užima pajūrio gyventojų ir jo grožybių aprašymas, papuoštas gražiausiais vaizdeliais.

Čia jau sunku pasakyti, kas geriau autoriui nusisekė, ar pats dvelkias tokia aprašomojo krašto meile tekstas ar jo pasirinkti tekstai iliustruoti vaizdeliais. Ir viena ir kita autorius sugebėjo kuo puikiau atlikti. Be to, ir „Vilniaus“ spaustuve tiek spaudos, tiek ir idėjų ilustracijų atžvilgiu parodė, kad ji pasiimtą darbą moka tikrai meniškai atlikti. Leidinio popierius liuksusinis.

Šis leidinys gali kiekvieno inteligento stalą tikrai papuošti. Knygos vertę padidina ir tai, kad ji bus suprantama ir svetimtaučiams, nes be išanginės trumpos informacijos anglų ir prancūzų kalbomis, dar kiekvienas vaizdelis turi tomis kalbomis paaiškinimą. O tas gali daug prisidėti prie mūsų gražaus pajūrio išpopuliarinimo.

A-mški. Rokfeleris. Iš lenkų kalbos vertė H. D. Žilevičius. „Dienos“ biblioteka Nr. 12. Kaunas, 1931 m. 56 mažo formato pusl. teksto. Kaina 50 centų. Šioje brošiūrelėje autorius gal ir teisingai aprašė Rokfelerio turtų augimo istoriją, bet kada jis mėgina šį pasakišką turtuolių apibūdinti kaip žmogų, tai čia jau krinta į akis autoriaus nesugebėjimas, nes šioje srityje pasitaiko daugybė prieštaravimų.

J. Norkaus. Trumpa naujųjų amžių istorija. Kaunas, 1932 m. Kaina 3 litai.

Tai nėra istorijos vadovėlis, o tik jo santrauka, konspektas. Aišku, 127 psl. ir negalima plačiau surašyti visų penkių amžių svarbesnius įvykius.

Ši istorija, matyti, skiriama aukštesniųjų mokyklų mokiniams. Kiek ji tinka savo paskyrimui, čia ne vieta minėti. Ją įvertins to dalyko žinovai kituose laikraščiuose ir žurnaluose.

Tik šioje vietoje tenka pažymėti, kad kai kur autoriaus samprotavimai labai nevykę. Pav., kalbėdamas apie parako išradimą (4 psl.) štai ką sako: „Pirmiausia, jį padėjo išgaleti monarchinei valdžiai, nes karaliai dabar, turėdami nuolatine savo kariuomene, ginkluotą šautuvais ir patrankomis, pajėgė suvaldyti savo valdinius, feodalus ir miestiečius, nepaklusniųjų feodalų pilis išdaužė patrankomis arba susprogdino, o iki tol stiprios feodalų pilys nelengva būdavo paimti...“ O tuo tarpu kiekvienas inteligentas, ir neistorikas, žino, kad monarchizmas, kaip ir feodalizmas, baudžiavą ir k. k., pagimdė, išugdė ir sugriovė tam tikras laikas, pasaulio ekonominė santvarka ir kiti veiksniai, bet nieku būdu ne parakas ar kuris kitas išradimas. Juk parakas, įvairių įvairiausių sprogstamųjų medžiagų pavidalu išstobulintas, ir dabar tebėra, o monarchizmas jau beveik žlugo. Vadinas, jis nėra monarchizmo pamatas arba ramstis, kaip kai kas norėtų manyti.

Be to, būtų buvę labai naudinga, jei autorius atitinkamose vietose, nors vienu kitu sakiniu, būtų paminėjęs ir Lietuvos įvykius. Pav., kada buvo pradėta spausdinti knygas Lietuvoje, kada pirmieji lietuviai nukeliavo į Ameriką, kada humanizmas pasiekė Lietuvą ir t. t. Jau tokia mūsų ypatybė. Mes viską žinome ir matome, kas toli nuo mūsų, kas svetima, bet kas arčiau, kas sava, mums mažai terūpi. Tiesa, knygos pabaigoje dėta „Svarbesniųjų visuotinės ir Lietuvos istorijos įvykių lentelė“, tačiau ji ne toki, koki turėtų būti. Jos čia galėtų ir visiškai nebūti.

Taigi ši knyga kareivių bibliotekoms netinka, nes skaitytojai mažai tepasinaudos jos teikiamomis žiniomis

Galvosūkių 18 nr. sprendimas.

Kiekviena, kuris išslydžia Vilniaus, išmeskite iš lietuvių tautos, kalpo numirėli.

Gerai išsprendė šie asmenys: 1) V. p. Stp. Stasytis (ryš. b.); 2) J. Gritėnas (K.); 3) L. Briedis (VŠ); 4) J. Sakalauskas (Drsm.); 5) v. p. Alf. Pliauskys (I p. div. št.); 6) Tūlas Matas (8 p. p.); 7) Alf. Ramonas (Z.); 8) Alf. Šukevičius (Z.); 9) J. Lukaševičius (Kl.); 10) B. Augustinavičius (V.); 11) G. Miliūnas (Šnč.); 12) V. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 13) v. p. K. Kazlauskas (4 p. p.); 14) v. p. Br. Sasnauskas (4 p. p.); 15) A. Kotleris (III p. div. št.); 16) St. Bružas (Ut.); 17) J. Metrikis (Skp.); 18) v. p. Leipus (4 p. p.); 19) A. Stankus (Čk.); 20) J. Valakas (Uk.); 21) P. Budreika (KKDD); 22) J. Jurčys (VŠ.); 23) eil. A. Rajackas (ŠRTK).

Šiame rate antrą vietą laimėjo: 1) Tūlas Matas (8 pėst. K. K. Vaidoto pulko), 2) Alf. Šukevičius (Zarasai) ir 3) vyr. pusk. Leipus (4 pėst. L. K. Mindaugo pulkas).

Dovanų knygomis gauna: 1) Tūlas Matas — Pierre Benoit „Aurora“ ir Pr. Puskunigio „Kanklių muzikos vadovėlis“. 2) Alf. Šukevičius — J. Norkaus „Trumpa naujųjų amžių istorija“ ir J. Kovarskio-Mažeikiečio „Seniausią pasaulį apysa-

ka“ (iš faraono Ramzes'o II laikų). 3) vyr. pusk. Leipus — Kazio Inčiūros „Mylinčias moteris“ ir Syen Hedin „Arti pražūties“.

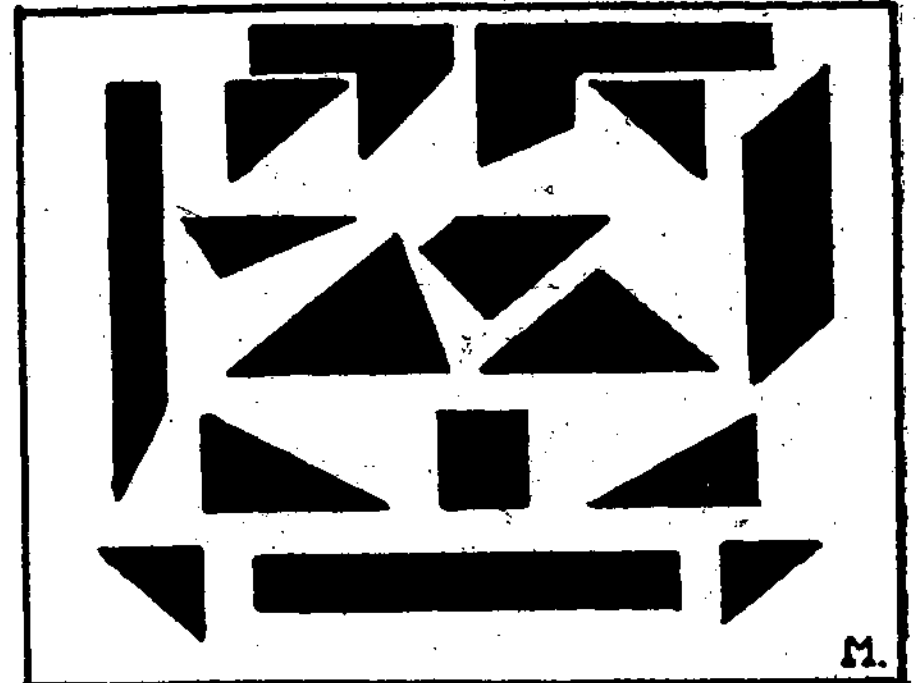
Be to, šiame rate pirmą vietą yra laimėjęs ir savanoris kūrėjas J. Metrikis (iš Skapiškio), tik per klaidą praeitame numery nebuvo paskelbtas. Jis gauna knygas: L. Dovydeno „Buvo žmogus be kojų“, K. A. Rubakino „Šiaurės ledjūroje“, prof. dr. J. Totoraičio „Vytautas katalikas“ ir A. mski'o „Rokfeleris „Žibalo karalius“.

Galvosūkis 20 nr.

I

Iš šių gabalų reikia sudėti visiems žinomą emblema.

G. Miliūnas

II

Uždavinys.

Du vaikščioją asmenys sustojo prie vieno vieno daikto ir susiginčijo. Vienas tarė: „tai — raudonas“, o kitas ėmė tvirtinti, kad — „baltas“.

„Tai kodėl jis baltas.“ paklausė pirmasis. „O todėl, kad žalias“, — atsakė kitas. Kas buvo šis daiktas?

(Ar. V.)

Klaidų atitaisymas.

„Kario“ 19 nr. 375 pusl. „Pagrindiniai upių perėjimo dėsniai ir būdai“ rašiny brėž. 16 ir 17, bespausdinant, klaidingai dėti, apversti aukštyn ir todėl nebeatitinka parašui. Kad brėžiniai atitiktų parašą, reikia juos apversti, vadinas, dešinėje dėtas brėžinys turi būti iš kairės.

Neseniai išėjo iš spaudos kartinis savanorių kūrėjų leidinys

„Savanoris Kūrėjas“

Leidinyje dėta, be Respublikos Prezidento A. Smetonos, arkivyskupo Pr. Karevičiaus žodžių ir kitų savanorių kūrėjų organizaciją liečiančių rašinių, daug atsiminimų iš nepriklausomybės kovų meto, būtent: 1) Išgirdo Vilnius mūsų šūvius, 2) Pirmoji karininkų registracija Lietuvoje, 3) Prie patrankų, 4) Buvo sunkios dienos, 5) Su muzika ir dainomis ėjo mirti, 6) Iš savanorio kūrėjo dienoraščio, 7) Žūt ar būt, 8) Tik dėl Tavęs, Tėvyne!

Leidinyje įdomus ne tik patiemis savanoriams kūrėjams, bet ir visiems, kas domisi mūsų nepriklausomybės kovomis.

Leidinyje gero popieriaus, gausiai iliustruotas ir kaštuoja tik 1 litą.

Išleido L. K. Kūrėjų Savanorių Sąjungos centro valdyba.

Jau XIV metai gyvuoja

„KARYS“

Kas tik vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „Kariu“, nes „Karys“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis kašių laikraštis. Kaina: 12 mėn. — 8 lt., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., 1 mėn. — 1 lt.

Adr.: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“.